

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AARSPRØVEN OG AFGANGSPRØVERNE

I

HORSEMS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1876.

1. FORSLAG TIL EN NÆRMERE FØRBINDELSE MELLEM ALMUESKOLEN OG DEN LÆRDE SKOLE. AF OVERLEDER C. IVERSEN.
 2. SKOLEBETRÆKNINGER. VED REKTOR O. FIBIGER.
-

HORSENS.

H. FOGHS BOGTRYKKERI.

1876.

I.

FORSLAG

TIL

EN NÆRMERE FORBINDELSE MELLEM
ALMUESKOLEN OG DEN LÆRDE SKOLE.

AF

OVERLÆRER C. IVERSEN.

Ved Skoleloven af 1871 blev Afstanden mellem Almueskolen og den lærde Skole større, end den nogensinde før havde været. Det var vist neppe i sit fulde Omfang gaaet op for dem, der medvirkede til den Indskrænkning i den lærde Skoles Omraade, hvorved de to nederste Klasser inddroges, i hvor høj Grad man derved rystede Grundvolden for Skolen og udrev den af Forbindelsen saavel med de lavere Undervisningsanstalter som med hele Folket. Nogen stærkt udviklet pædagogisk Bevidsthed findes der vel ikke her i Landet, men man anede dog allerede strax, at denne Afstumpning af den lærde Skole forneden var i højeste Grad mislig, og nu bagefter, da man har Erfaringen for sig, maa enhver Ven af den højere Undervisning bekjende, at den lærde Skoles hele Stilling er truet. Den stærke Gjæring i hele Folkets Udvikling i de sidste Aar har ogsaa ladet sig mærke i Skolevæsenets Organisation, hvori der har været en vis Famlen og Usikkerhed; Følgen deraf er bleven en Spredning af hvad der burde have været holdt sammen og en stor Uensartethed i hvad der burde have været formet efter en bestemt Plan. Under saadanne Forhold kunde det synes lidet stemmende med Skolens Tarv at komme med Forslag til en ny Forandring, thi Skolens Udvikling trænger til Ro paa det Grundlag, som er givet ved Skoleloven af 1871; men disse Bemærkninger, som jeg skal tillade mig her at fremkomme med, skulde ogsaa nærmest kun gaa ud paa at arbejde videre med det engang givne og indordne det hele i en fast Form.

Den nærmeste Anledning til disse Bemærkninger er det Cirkulære, der i Begyndelsen af Skoleaaret udgik fra Undervisningsministeriet til Landets Skoler, hvori der blev rettet en Opfordring til Skolerne om at udtale sig angaaende den oprindelig fra Rektor Berg udgaaede Tanke, at knytte Almueskolen nøjere til den lærde Skole ved at lade begge Skolers Undervisning slutte sig sammen i en fælles Skoleplan. Man maa være Kultusministeren meget taknemlig, fordi han har sat denne Sag i Gang; thi selv om man ikke kan samstemme med Rektor Bergs Forslag, maa det dog erkjendes, at hans Hovedtanke er værd at agte paa; det maa nemlig være ad den Vej, at den lærde Skole skal søge at vinde Fæsteth, idet der ved en nærmere Forbindelse med den lavere Undervisning aabnes den en Mulighed til at gennemtrænge alle Samfundslag og navnlig ogsaa til at strække sig ned til den egentlige Almue, hvorfra den ikke sjeldent faaer gode og kraftige Elementer tilført.

Inden jeg gaaer over til at fremsætte mit eget Forslag, skal jeg, uden forøvrigt at inklade mig paa nogen videregaaende Kritik af Rektor Bergs Forslag eller af de bestaaende Forhold, til bedre Orientering fremføre endnu et Par Bemærkninger.

Den Kommission af Skolemænd, som i sin Tid fik det Hverv at foretage saadanne Forandringer i den lærde Skoles Undervisningsplan, som bleve nødvendige ved den nye Ordning i 1871, synes ikke ret at have havt Øje for, hvor vigtigt det var netop paa Skolens laveste Trin at anlægge Undervisningsplanen saaledes, at den lærde Skole ikke spærrede sig selv Tilgangen fra

neden af. Istedetfor at foretage en blot mekanisk Omflytning af Fagene, burde der være lagt an paa en total Omorganisation og en Afrunding i Undervisningsstoffets Fordeling; man burde ikke have tænkt som saa: for Fremtiden er 1ste Klasse lig med forrige 3die Klasse, altsaa hvad der før fordredes ved Indgangen i 3die Klasse, bliver nu for Fremtiden at opstille som Fordringer ved Optagelsen i den lærde Skoles nederste Klasse. Naar nu Rektor Berg slaauer disse Fordringer fast, ikke blot som Norm for den lærde Skoles Begyndelsestrin, men ogsaa som Maal for den lavere Skoles Afslutning, saa troer jeg, at der deri ligger en Mis-kjendelse af begge Skolers hele Væsen. Jeg maa strax her gjøre opmærksom paa, at naar jeg taler om Almueskolen, da mener jeg dermed Almueskolen i dens store Almindelighed; der er ikke Tale om Kjøbstadskoler, da Undervisningen i dem, saaledes som jeg troer, at det netop er Tilfældet her i Horsens, ofte staaer paa saa højt et Trin, at der ikke er og aldrig har været nogen Vanskelighed ved at gaa over fra dem i en lærd Skole. Men naar Talen er om Almueskolen i Almindelighed, da bliver det umuligt at naa det ovenfor angivne Maal, hvilket allerede med stor Styrke blev gjort gjældende i den Betænkning af Skoledirektør Holbech, som var optaget i Ministeriets Cirkulære. Almueskolen kan og bør aldrig lægge an paa at meddele slige spredte Kundskaber i forskjellige Fag, som nu forlanges ved Optagelsen i en lærd Skole, og navnlig er det uforeneligt med dens hele Væsen at paabyrde den endog de allertarveligste Elementer i fremmede Sprog. Hovedfagene i en Almueskole maa blive Religion, Dansk og

Regning, og disse Fag indeholde Dannelsesstof nok til at fremme almindelig Modenhed og Udvikling paa dette Trin. I disse Fag kan derfor Almueskolen bringe flere af sine Disciple videre, end det fordres ved Optagelsen i en lærd Skole, men det vilde hæmme den i dens Arbejde, hvis man vilde paatvinge den andre Elementer, end hvad der paa en naturlig Maade kan gruppere sig om disse dens Hovedfag. Naar vi nu se hen til den lærde Skole, da bør den navnlig paa det laveste Trin have sin Opmærksomhed henvendt paa den almindelige Modenhed og Udvikling, naar den skal optage nye Disciple. En velbegavet Dreng, der kommer fra en god Almueskole, vil, selv om han staaer tilbage i enkelte Fag, hvori Undervisningen ikke kræver en fast systematisk Gang, snart finde sig til rette i en lærd Skole. Derimod vil han, hvad fremmede Sprog angaaer, naar han kommer i en Klasse, der allerede har lagt Grunden deri, komme til at staa aldeles udenfor Undervisningen og føle sig ganske fremmed derved.

En af de første Fordringer, naar der bliver Tale om at knytte Almueskolen nøjere til den lærde Skole, maa altsaa være den, at Undervisningen i fremmede Sprog rykkes højere op i Skolen. At dette skeer, vil vistnok være ikke blot ikke til Skade, men endogsaa til Gavn, thi der er intet, der virker mere hæmmende paa en Discipels Udvikling end at skulle tumle med Elementerne i flere fremmede Sprog paa samme Tid. Men af Hensyn til den bestaaende Ordning af den lærde Skoles Undervisning i dens 4 Fællesklasser bliver det umuligt at foretage denne Oprykning af Undervisningen i fremmede Sprog, thi der er i den nuværende Organisation

ikke Plads til at rumme dem alle. Det bliver derfor uundgaaelig nødvendigt at tilføje en Klasse foruden, saaledes som allerede er antydet i Ministeriets Cirku- lære; denne Klasse kan kaldes Overgangsklassen. An- tallet af Fællesklasserne bliver altsaa efter dette Forslag 5, og jeg skal nu strax fremsætte den Timeplan, jeg har tænkt mig, for at jeg kan give de følgende mere detaillerede Bemærkninger et fastere Holdepunkt ved at henvise til dette Schema. Real a. betegner den ud- videde Præliminærexamen, Real b. den lavere. Tallene i Parenthes ved 3die og 4de Klasse have Hensyn til Di- sciplene af den naturvidenskabelig-mathematiske Retning.

		Dansk.	Tydk.	Historie.	Geograf.	Mathematik.	Naturhistorie.	Tegning.	Skrivning.	Religion.	Sang.	Gymnastik.	Latin.	Fransk.	Engelsk.	Græsk.	Naturlære.
Overgangskl.		6	6	4	4	4	2		2	2	2	4					
I. Kl.	Stud.	3	3	2	2	6	2		2	2	2	4	8				
	Real a. Real b.)	4	5	2	2	6	2	2	2	2	2	4			3		
II. Kl.	Stud.	2	2	2	2	6	2		1	2	2	4	7	4			
	Real a.	2	3	2	2	6	2	2	2	2	2	4		4	3		
	Real b.	3	3	2	3	8	2	2	2	2	2	4			3		
III. Kl.	Stud.	1(2)	1	3	1	4	2	(2)		2	2	4	7	4		5	(2)
	Real a.	2	2	3	1	6	2	2	1	2	2	4		4	3		2
	Real b.	3	3	4	2	7	3	2	1	2	2	4			3		
IV. Kl.	Stud.	1	2	2	2	5	2	(1)			2	4	8	4		4	(3)
	Real a.	3	3	3	2	5	2	2			2	4		4	3		3

Overgangsklassen. For at optages i denne Klasse i en Alder af 11 Aar kræves Færdighed i Læsning, antagelig Religionskundskab, Sikkerhed i Retsskrivning efter Diktat og Regning med de 4 Regningsarter i hele, benævnte Tal. Denne Klasse begynder paa Tydsk. Der lægges især Vægt paa den grammatikalske Udvikling, hvorfor ogsaa Dansk og Tydsk have en Time daglig.

I Klasse. I denne Klasse begynder Latinen for de studerende Disciple, Engelsk for Realisterne, begge Realafdelingerne ere forenede. Drengene i en Alder af 12 Aar ville let fra en Almueskole i en Kjøbstad, hvor der jo nu som oftest læses baade Tydsk og Engelsk, kunne strax gaa ind i denne Klasse uden at gjenneegaa Overgangsklassen, eller maaske endog i en Alder af 13 Aar springe denne Klasse over og blive optagne i 2den Klasse.

II Klasse. I denne Klasse indtræder Fransk; derfor maa de to Realafdelinger adskilles. Fransk bliver saaledes udskudt et Par Aar, hvilket jo kan være betænkeligt nok, men til Gjengjæld faaer dette Fag et forstærket Timeantal, og den større Modenhed hos Disciplene vil vel ogsaa kunne bøde paa den kortere Tid. Den øvrige Timefordeling sees lettest af Schemaet.

III Klasse. Ved Udgangen af denne Klasse dimitteres den lavere Realafdeling. De studerende Disciple faa Græsk, forsaavidt de høre til den sproglig-historiske Retning; de øvrige tilligemed den højere Realafdeling faa Naturlære og Tegning samt en Time til i Dansk, der passende kan anvendes til græsk Mythologi og hvad dermed kan sættes i Forbindelse.

IV Klasse. Denne Klasse indbefatter kun to Afdelinger, studerende Disciple og den højere Realafdeling. Disciplene af den naturvidenskabelig-mathematiske Retning faa i Stedet for Græsk, hvortil der kun kan blive Plads for 4 Timer, Naturlære og Tegning.

Dette er altsaa mit Forslag; jeg seer godt, at der paa flere Punkter kan gjøres berettigede Indvendinger mod det, men jeg mente dog, at jeg ikke burde tilbageholde mine Tanker om denne Sag, som jeg anseer for at være af den største Betydning, navnlig for den lærde Skole. I ethvert Tilfælde er det et positivt Bidrag til en Diskussion om dette Skolespørgsmaal, som jeg saaledes ogsaa her gjør mit til at fremkalde.

II.

EFTERRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

FOR SKOLEAARET 1875—76.

VED

O. FIBIGER.

I. Examinier.

1. **Aarsprøven 1875** afholdtes fra den 15de Juni til den 12te Juli inklusive i Overensstemmelse med det i forrige Aars Program meddelte Schema. Efter tilendebragt Prøve opflyttedes af 5te Klasses 8 Disciple 7 i 6te Klasse; i 5te Klasse opflyttedes fra 4de studerende Klasse 4 Disciple; i 4de studerende Klasse opflyttedes fra 3die studerende Klasse 6 Disciple; i 4de Realklasse opflyttedes fra 3die Realklasse 6 Disciple; i 3die studerende Klasse opflyttedes fra 2den studerende Klasse 8 Disciple; i 3die Realklasse opflyttedes fra 2den Realklasse 6 Disciple; i 2den studerende Klasse opflyttedes fra 1ste studerende Klasse 5 Disciple; i 2den Realklasse opflyttedes fra 1ste Realklasse 7 Disciple.

2. **Afgangsprøven for studerende Disciple 1875.** I Overensstemmelse med det af Ministeriet tilsendte Schema af 29de Maj f. A. foretoges den skriftlige Prøve her, ligesom ved de andre lærde Skoler, den 15de og 16de Juni. Den mundtlige Prøve afholdtes i Forbindelse med Skolens Aarsprøve i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet I** (bunden Opgave): Hansestædernes Betydning i Norden.

2. **Udarbeidelse i Modersmaalet II** (fri Opgave): Under hvilke Naturforhold udvikler Mennesket sig kraftigst?

3. **Oversættelse fra Latin til Dansk:** Stoicorum sententia erat, solum sapientem esse divitem. Hoc, quod plerisque mirabile vel, ut Græci dicebant, paradoxon videbatur, Cicero oratione defendere conatur Crassum illum divitem se alloqui fingens.

Quæ est, inquit, ista in commemoranda pecunia tua tam insolens ostentatio? Solusne tu dives es? Quid si ne dives quidem? Quem enim intelligimus divitem, aut hoc verbum in quo homine ponimus? Opinor in eo, cui tanta possessio est, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit; qui nihil quærat, nihil appetat, nihil optet amplius. Si animus tuus nihil sibi deesse putat, nihil curat amplius, concedo dives es. Sin autem propter aviditatem pecuniæ nullum quæstum turpem putas; si quotidie fraudas, aufers, eripis, si socios spoliast, ærarium expilas, si testamenta amicorum exspectas, aut ne exspectas quidem, sed ipse supponis: hæc utrum abundantis an egentis signa sunt? Animus hominum dives, non arca*) appellari debet. Quamvis illa sit plena, dum te inanem videbo, divitem non putabo. Etenim ex eo, quantum cuique satis est, metiuntur homines divitiarum modum. Filiam quis habet: pecunia est opus; duas: maiore; plures: maiore etiam; et si, ut aiunt Danao fuisse, quinquaginta sint filia, tot dotes magnam quærant pecuniam. Qui igitur non filias plures, sed innumerabiles cupiditates habet, quæ brevi tempore maximas copias exhaurire possint, hunc quo modo ego appellabo divitem, quum ipse egere se sentiat? Multi ex te audierunt, quum diceres, neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus**), quod populus Romanus tantis vectigalibus iam pridem vix potest. Iam fateris igitur, non esse te divitem, cui tantum desit ad explendum id, quod optas? Si censenda nobis atque æstimanda res sit, utrum tandem pluris æstimemus pecuniam Pyrrhi, quam Fabricio dabat, an continentiam Fabricii, qui illam pecuniam repudiabat? hereditatem L. Paulli, an liberalitatem Africani, qui eius hereditatis Q. Maximo fratri partem suam concessit? Hæc profecto, quæ sunt summarum virtutum, pluris æstimanda sunt, quam illa, quæ sunt pecuniæ. Contentum suis rebus esse, maximæ sunt certissimæque divitiæ. Etenim si callidi rerum æstimatores prata maximo æstimant, quod ei generi possessionum minime casu noceri possit, quanti est æstimanda virtus, quæ nec eripi nec surripi potest, nec vi tempestatum nec temporum perturbatione mutatur? qua præditi qui sunt, soli sunt divites.

*) arca, Pengeskrin. **) fructus, Indtægter.

4. **Fransk Stil:** Tror De virkelig, at man kan være stor i een Videnskab og en Taabe i alle andre og i hele Livet? Gjennemlæs de store Mænds Biografier: De vil ingensteds finde Beviser for denne Mening. Hvis Exempler kunde overbevise Dem, skulde jeg anføre en Mængde; i Dag kan et eneste være nok.

Paa en Reise til Glasgow betroede Moderen til den berømte James Watt sin unge Søn til en af sine Veninder. Faa Uger efter kom hun tilbage for at se til ham, visselig uden at ane den besynderlige Modtagelse, der ventede hende. „Frue“, sagde denne Veninde til hende, saa snart hun saa hende, „De maa skynde Dem at føre James tilbage til Greenock. Jeg kan ikke mere udholde den Tilstand, hvori han sætter mig; jeg er udmattet af Mangel paa Søvn. Hver Aften, naar min Families Sengetid nærmer sig, forstaar Deres Søn behændig at rejse en Diskussion, hvori han finder Lejlighed til at indføre en eller anden Fortælling; denne afføder en anden, en tredie osv. Disse Fortællinger have en stor Interesse, min hele Familie hører dem med en saa stor Opmærksomhed, at man vilde kunne høre en Flue flyve. Timerne gaa saaledes efter hverandre, uden at vi mærke det. Men den næste Dag er jeg nær ved at falde om af Træthed. Frue, tag Deres Søn hjem.“

At gjennemlæse, relire. Ingensteds, nulle part. At være nok, suffire. At betro, confier. At ane, se douter de. At føre tilbage, ramener. At udholde, enduret. At udmatte, harasser. At rejse (en Diskussion), soulever. Lejlighed til, moyen de. At afføde, enfanter. At gaa efter hverandre, se succéder.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog i Forening med Skolens Lærere d'Hrr. Professor, Dr. phil. Ussing i Udarbejdelse i Modersmaalet og i latinsk Version samt i Latin, Historie, Engelsk og Tydsk, Dr. phil. Bang i Græsk, Oldnordisk og Fransk, Dr. phil. Zeuthen i Naturlære.

Prøvens Udfald sees af følgende Liste.

Kandidaternes Navne.				
	Udarbejdelse i Modersmaalet I. (Bunden Opg.)	Udarbejdelse i Modersmaalet II. (Fri Opg.)	Latin, skriftlig.	Latin (læst Pensum).
1. N. G. Lind, (opt. i dav. 5. st. Kl. 2 ³ 71, 20 A. gl.)	Mg. ÷ 1/3	Mg. ÷ 1/3	G. + 1/3	Mg.
2. P. E. Hansen, (opt. i dav. 4. st. Kl. 2 ³ 70, 18 A. gl.)	Mg.	Mg. ÷ 1/3	Mg.	Mg.
3. V. Dybdal, (opt. i dav. 4. st. Kl. 2 ³ 70, 17 A. gl.)	Ug. ÷ 1/3	Ug. ÷ 1/3	Mg. ÷ 1/3	Mg. + 1/3
4. F. V. A. C. E. H. Jacobsen. (opt. i dav. 6. Kl. 1 ³ 72, 18 A. gl.)	Mg.	G.	G. + 1/3	Mg. + 1/3
5. E. S. V. Klingemann. (opt. i dav. 3. st. Kl. 2 ² 70, 19 A. gl.)	Mg. + 1/3	G. + 1/3	G.	G. + 1/3
6. O. Sparre, (opt. i dav. 2. st. Kl. 2 ³ 67, 19 A. gl.)	Tg. + 1/3	G.	Tg. + 1/3	Mg.
7. P. C. M. S. K. Jessen. (opt. i ny 5. Kl. 1 ³ 73, 19 Aar gl.)	Mg. ÷ 1/3	Mg. ÷ 1/3	Tg. + 1/3	G. ÷ 1/3
8. B. Nathansen, (opt. i dav. 1. Kl. 2 ³ 66, 19 A. gl.)	G.	G.	Tg.	G.
9. H. Vadum. (opt. i dav. 6. Kl. 1 ³ 72, 17 A. gl.)	G. + 1/3	G.	Mg.	Mg. ÷ 1/3
10. P. Rosenstand, (Privatist.)	G.	G. ÷ 1/3	G. + 1/3	G.

3. Realafgangsprøven af højere Grad 1875 afholdtes den 15de og 16de Juni (skriftlig), samt den 29de Juni, 1ste, 2den, 5te, 6te, 9de, 10de og 12te Juli (mundtlig).

Afgangsprøven 1875.							
Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk.	Tydk.	Historie.	Naturlære.	Hovedkarakter.	Points.
Ug. $\div \frac{1}{3}$	G.	Mg. $\div \frac{1}{3}$	"	Ug. $\div \frac{1}{3}$	G. $+\frac{1}{3}$	Første Karakter.	89
Mg.	Mg. $\div \frac{1}{3}$	Mg.	"	Ug. $\div \frac{1}{3}$	G.	Første Karakter.	96
Ug.	Mg. $+\frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	"	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Mg.	Første Karakter med Udmærkelse.	105
Ug. $\div \frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	G. $+\frac{1}{3}$	"	Mg. $\div \frac{1}{3}$	G. $\div \frac{1}{3}$	Første Karakter.	89
Ug. $\div \frac{1}{3}$	Mg.	Mg. $+\frac{1}{3}$	"	Mg.	Mg.	Første Karakter.	93
Mg. $+\frac{1}{3}$	G. $+\frac{1}{3}$	Mg. $\div \frac{1}{3}$	"	Mg. $\div \frac{1}{3}$	G.	Anden Karakter.	80
Mg. $\div \frac{1}{3}$	Tg. $+\frac{1}{3}$	Tg.	"	Mg. $+\frac{1}{3}$	Ug. $\div \frac{1}{3}$	Tredie Karakter.	48
Ug. $\div \frac{1}{3}$	G. $+\frac{1}{3}$	G. $\div \frac{1}{3}$	"	G. $+\frac{1}{3}$	Mdl. $+\frac{1}{3}$	Anden Karakter.	68
Mg. $\div \frac{1}{3}$	G.	Mg. $\div \frac{1}{3}$	"	G. $+\frac{1}{3}$	G.	Anden Karakter.	82
Mg. $\div \frac{1}{3}$	G.	"	Mg. $\div \frac{1}{3}$	G.	G. $\div \frac{1}{3}$	Anden Karakter.	72

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. **Udarbejdelse i Modersmaalet:** Det Indre af Afrika.

S. **Tydk Stil:** Medens Portugiserne søgte Søvejen til Indien, idet de fulgte Afrikas Kyster, havde Genueseren Christopher Colum-

bus fattet den lykkelige Tanke at søge det samme Vidunderland ved en vestlig Fart over det store Hav. Forgjæves meddelte han sin Fødeby Genua, Portugiserne og Englænderne sin Plan; allevegne blev han afvist som en Sværmer og Æventyrer. Tilsidst lod Dronning Isabella af Kastilien i sit Hjertes Glæde over den lykkelige Erobring af Granada sig bevæge til at udruste tre Skibe og betro den dristige Søfarer dem. Den tredie August 1492 forlod han den andalusiske Havn Palos og sejlede forbi de kanariske Øer altid mod Vest. Skibsmandskabets Frygt og Bekymring voxede med Afstanden og gik tilsidst over i aabenbart Oprør. De truede deres Fører med Døden, hvis han ikke vendte om, da endelig den tolvte Oktober Opdagelsen af Øen Guanahani frelste ham og aabnede Verdens Øjne.

Æventyrer, Abenteurer. betro, anvertrauen. forbi, anvorbei. Skibsmandskab, Schiffsmannschaft. Bekymring, Besorgniss. Afstand, Entfernung. Oprør, Empörung.

3. Arithmetisk Opgave.

1. 7 Arbejdere udføre et bestemt Arbejde. I 6 Dage have 3 af dem udført hver $\frac{1}{10}$ af det hele, de 4 andre have udført hver $\frac{1}{12}$ deraf. Hvor mange Dage maa de endnu arbejde paa Fuldførelsen deraf, naar de vedblive at arbejde med samme Kraft?

2. At beregne Værdien af $\frac{10006^{18}}{10003^{19}}$

(I dette Exempel faas 8 paalidelige Decimaler ved en femcifret Tavle.)

3. At finde x og y udtrykte ved a og b , naar

$$\frac{x}{a} + y = 1,$$

$$x y = -b - \frac{b^2}{a}$$

4. Geometrisk Opgave.

1. Ved Konstruktion at bestemme et Punkt i en given ret Linie saaledes, at Linier derfra til to givne Punkter i samme Plan som den givne Linie danne en Vinkel paa 90° med hinanden. (Punkternes Afstand sees altsaa under en Synsvinkel paa 90° .)

2. Hvad forstaas ved Figurers Lighedannedhed? Naar ere Cirkelsegmenter (Afsnit) ligedannede? Hvis Forholdet mellem to Cirklers Radier er $0,36$, hvor store ere de følgende Forhold:

- mellem to ligedannede Segmenters Chorder,
- mellem to ligedannede Segmenters Arealer?

3. Af en given indskreven regelmæssig $2n$ kants Side og største Radius søges n kantens Side. Anvendes til Beregning af den regelmæssige Femkants Side, naar Cirkelns Radius er r .

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Professor Dr. phil. U s s i ng i Udarbejdelse i Modersmaalet; Dr. phil. Zeuthen i mathematiske Udarbejdelser og Naturlære; Dr. phil. Overlærer Bang i Fransk; Læge

Lindemann i Naturhistorie; Overlærer Loft i Geografi og Historie; Stationsforvalter Stemann i Tydsk; Konsul Crome i Engelsk.

Prøvens Udfald vil sees af følgende Liste:

Disciplenes Navne.											Prøvens Udfald.																					
1. J. P. T. D. Jensen, (opt. i dav. 4. Realkl. 2 ^o 72, 16 A. gl.)	Dansk Stil.	Mg.	+	Tydsk (mundtl. og skriftlig).	Mg.	+	Fransk	Mg.	+	Engelsk.	Ug.	Naturhistorie.	Ug.	÷	Geografi.	Ug.	+	Historie.	Ug.	+	Arithmetik (mundtl. og skriftlig).	Ug.	+	Geometri. (mundtl. og skriftlig).	Ug.	÷	Naturlære.	Ug.	÷	Points.	85	Bestaaet med Udm.
	2. A. C. T. Erichsen, (opt. i dav. 1. Kl. 2 ^o 69, 16 A. gl.)	Mg.	÷	G.	Mg.	Mg.	+	G.	+	Mg.	+	G.	+	Mg.	+	Mg.	+	Mg.	+	Ug.	+	Mg.	+	Mg.	+	G.	+	G.	+	71	Bestaaet.	
		3. E. Olsen, (opt. i dav. 4. Realkl. 1 ^o 72, 18 A. gl.)	G.	G.	Tg.	G.	÷	G.	G.	Mg.	+	Mg.	+	Mg.	+	G.	+	G.	+	G.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	G.	55	Bestaaet.	
			4. V. Nielsen, (opt. i dav. 4. Realkl. 1 ^o 72, 16 A. gl.)	G.	÷	G.	G.	G.	Mg.	÷	Mg.	÷	Ug.	÷	Ug.	÷	Ug.	÷	G.	+	G.	+	G.	+	G.	+	Mg.	+	Mg.	+	66	Bestaaet.
	5. M. C. G. Pagel, (opt. i dav. 2. Realkl. 2 ^o 70, 17 A. gl.)	G.		+	Tg.	+	Mg.	÷	Mg.	+	Mg.	+	Mg.	+	Mg.	+	G.	+	Tg.	÷	G.	÷	Tg.	+	Tg.	+	Tg.	+	Tg.	+	53	Bestaaet.

4. **Halvaarsprøven** afholdtes i Begyndelsen af Februar Maaned. Den skriftlige Del af denne Prøve bestod i dansk Stil, Latinsk Version og fransk Stil for 6te og 5te Klasse; dansk, latinsk, fransk Stil og matematiske Udarbejdelser for 4de stud. Klasse; dansk og tysk Stil, matematiske Udarbejdelser og Skrivning for 4de Realklasse; dansk og latinsk Stil, latinsk Version og matematiske Udarbejdelser for 3die stud. Klasse; dansk, tysk og engelsk Stil, matematiske Udarbejdelser og Skrivning for 3die Realklasse; dansk og latinsk Stil, matematiske Udarbejdelser og Skrivning for 2den stud. Klasse; dansk og tysk Stil, matematiske Udarbejdelser og Skrivning for 2den Realklasse; dansk Stil, latinsk Stil og Version, Regning og Skrivning for 1ste stud. Klasse; dansk og tysk Stil, Regning og Skrivning for 1ste Realklasse. Gjenstandene for den mundtlige Prøve, ved hvilken, med Undtagelse af Latin i 6te Klasse, Rektor ene var Censor, vare i 6te og 5te Klasse Latin og Historie; i 4de stud. Klasse Latin; i 4de Realklasse Historie; i 3die stud. Klasse S. Græsk og M. Fransk; i 3die Realklasse Fransk; i 2den og 1ste stud. Klasse Latin; i 2den Realklasse Geografi; i 1ste Realklasse Tydsk.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipeltallet 82. Af disse bleve foruden de fornævnte 9 studerende Disciple og 5 Realdisciple, der efter bestaaet Afgangsprøve overgik henholdsvis til Universitetet og til andre Livsstillinger, endnu 18 andre udmeldte af Skolen, dels før det nye Skoleaars Begyn-

delse, dels i Løbet af samme, nemlig P. F. C. Scholten af 6te Klasse; O. S. Klem og H. N. Clausen af 5te Klasse; A. Gad, A. Vadum og C. A. L. Seligmann af 4de studerende Klasse; J. Mule, C. F. G. Holm og N. S. Knudsen af 3die Realklasse; K. S. Bøggild af 2den studerende Klasse; J. L. Overby og J. Z. Cohn af 2den Realklasse; O. A. Funder af 1ste studerende Klasse; J. J. E. Helms, A. C. Jensen, V. E. Liisberg og N. M. Klintrup af 1ste Realklasse. Derimod ere 11 nye Disciple optagne, saa at Skolen, hvis største Discipeltal i Aar har været 68, for Tiden tæller 61 Disciple (33 indenbyes, 28 udenbyes), der efter Censuren for Maj Maaned ere ordnede i de forskjellige Klasser saaledes som efterstaaende Liste udviser. Ved de nyoptagne Disciples Navne er tilføjet Fødselsdag og Fødselsaar, samt i Parenthes Fædrenes Stilling og Opholdssted.

VI Klasse.

1. J. F. L. Klingemann. 2. M. Andersen.
3. A. C. H. Linnemann. 4. A. Helms (Horsens).
5. A. Helms (Vejle). 6. A. C. Lillienskjold.

V Klasse.

1. H. C. N. Giørtz. 2. L. Momme. 3. A. E. Mazanti.

IV stud. Klasse.

1. F. C. Frederiksen. 2. S. J. Ottosen.
3. G. G. Krog-Meyer. 4. W. A. Beckett.
5. C. C. Bay. 6. J. J. Laurberg. 7. O. C. Laurtrup. 8. A. Gjessing.

IV Realklasse.

1. G. F. T. Klingemann. 2. K. E. Ohlsen.
3. C. L. Q. Harries. 4. A. E. M. Thomsen.
5. V. F. B. Eggertsen. 6. H. V. C. Güsloff.

III stud. Klasse.*)

1. R. P. Petersen (M). 2. N. K. Lind. 3. J. M. Kjer. 4. C. V. Fischer. 5. C. I. Linnemann, f. 14de April 1860 (Konsul Linnemann i Vejle). 6. E. J. Holst. 7. A. N. F. S. Krag (M). 8. R. V. Heide (M). 9. E. Kraunsøe.

III Realklasse.

1. C. F. Nielsen. 2. R. Clausen. 3. N. V. S. Wittrup. 4. S. C. Fog. 5. J. C. Preis. 6. H. C. Ammitzbøll.

II stud. Klasse.

1. F. A. Bech. 2. F. C. Winge, f. 19de Oktober 1861 (Borgemester, Kancelliraad Winge i Skanderborg). 3. A. N. H. Buch. 4. I. U. Iversen, f. 14de Marts 1862 (Overlærer Iversen i Horsens). 5. S. C. L. Müller. 6. C. A. Grumme.

II Realklasse.

1. C. S. M. Dabelsten-Jensen. 2. C. R. L. Christensen. 3. P. N. M. Toft. 4. F. H. Ankjær. 5. C. J. Due. 6. C. A. H. Schaarup.

I stud. Klasse.

1. M. L. Iversen, f. 2den Juli 1864 (Broder til Nr. 4 i II stud. Klasse). 2. G. Winge, f. 6te No-

*) (M) betegner den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

vember 1863 (Broder til Nr. 2 i II stud. Klasse). 3. C. M. Bøgh, f. 18de Mai 1863 (Handelsgartner Bøgh i Horsens).

I Realklasse.

1. S. J. Randlev. 2. K. G. Winther, f. 17de September 1863 (Slagtermester Winther i Horsens). 3. H. Dessau. 4. A. Kraunsøe, f. 14de Oktober 1863 (Klubvært Kraunsøe i Horsens). 5. J. G. Bøgh. 6. C. E. Hansen, f. 29de Marts 1862 (Møllejer Hansen til Neder-Mølle i Hatting Sogn). 7. F. C. J. Fleischer, f. 23de November 1862 (Partikulier Fleischer i Horsens). 8. F. W. Schmidt, f. 19de November 1861 (Fotograf Schmidt i Horsens).'

III. Lærerpersonalet.

Ved allerhøjeste Resolution af 24de Juli 1875 blev Overlærer D. H. Bøggild udnævnt til Rektor ved Aalborg Kathedralskole. Under 13de August s. A. blev forhenværende Adjunkt ved Haderslev lærde Skole C. Iversen konstitueret som Overlærer ved Horsens lærde Skole.

Overlærer Conrad Iversen meddeler her følgende Omrids af sit Levnetsløb:

Jeg er født den 19de Septbr. 1833 i Landsbyen Stevelt, i Nærheden af Haderslev, hvor min Fader ejede en lille Gaard. Efter at jeg til mit 13de Aar var bleven undervist i Landsbyskolen, blev det bestemt, at jeg skulde forberedes til en lærd Skole. Min første Lærer var Pastor J. I. Momme, der den Gang var Huslærer i Nabosognet Vonsbæk hos Pastor C. Boisen (død som Stiftsprovst i Ribe);

Pastor Momme er jeg taknemlig for det gode Grundlag, han gav mig, navnlig i Sprog, saa at jeg efter et Aars Forløb kunde optages i daværende 4de Klasse i Kolding Skole. Min Fader var imidlertid død, og da min Moder sad i smaa Kaar, og Krigsforholdene desuden paa mange Maader hindrede mig i at faa Understøttelse hjemme fra, var jeg vist bleven nødsaget til at afbryde min Uddannelse, hvis der ikke havde aabnet sig en uventet Hjælp for mig, idet jeg fik et nyt Hjem hos Hospitalsforstander Jørgensen, der senere blev min Svigerfader. Jeg kunde nu fuldende min Skolegang uden Frygt for Afbrydelser og afgik fra Skolen 1852 med første Karakter. Naar jeg tænker tilbage paa den bevægede Tid, vi der oplevede, mindes jeg med Taknemlighed baade Kolding Skole og dens Lærere, saavel de hedengangne som de nulevende; blandt disse sidste er ogsaa min nuværende Kollega, Overlærer Ekeroth. Strax efter at jeg havde bestaaet philosophisk Examen med Udm., var jeg saa heldig at faa Regentsen, og da jeg havde nogle Informationer, kunde jeg nu sorgfrit hengive mig til mit philologiske Studium. Jeg tilbragte nu 4 hyggelige Regentsaar med at forberede mig til Examen, som jeg fik 1857 med første Karakter. Efter Examen blev jeg strax antaget som Lærer ved Haderslev lærde Skole, hvor jeg næste Aar fik fast Ansættelse som Adjunkt. Som ganske ung og uøvet Lærer blev jeg der modtaget med stor Velvillie af min daværende Rektor, Professor Thrige, og af Skolens samtlige Lærere, og dette gode kollegiale Forhold blev uforandret det samme i de 18 Aar, vi arbejdede sammen; dette kan jeg ikke undlade her at omtale med Paaskjønnelse, da jeg troer, at det har havt

en væsentlig Betydning for min hele Udvikling. I 1864 blev hele Skolens Lærerpersonele afsat af de fjendtlige Magthavere, men da jeg, som indfødt Slesviger, ikke, som de fleste af mine Kolleger, blev udvist, forsøgte jeg at drage Nytte af denne Omstændighed, idet jeg bestræbte mig for at forlænge mit Ophold i Slesvig og navnlig arbejdede paa at faa Tilladelse til at oprette en Skole med dansk Undervisningssprog. Da dette imidlertid blev afslaaet, og jeg ikke engang kunde faa Tilladelse til at give privat Undervisning, maatte jeg drage bort, og nogen Tid efter flyttede jeg til Kjøbenhavn, hvor jeg først var Lærer ved Borgerdydsskolen paa Kristianshavn, men senere fik jeg hele min Tid besat ved den af mine Kolleger oprettede Skole, der allerede var i fuld Virksomhed. Da jeg imidlertid ikke kunde slaa mig til Ro ved denne private Virksomhed, søgte jeg bestandig at komme ind i Statens Tjeneste, og ved Begyndelsen af Skoleaaret 1875 opnaaede jeg at blive konstitueret som Overlærer ved Horsens lærde Skole, hvor jeg fik kgl. Udnævnelse den 25de August.

IV. Undervisningen.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de forskjellige Lærefag vil sees af omstaaende Tabel, paa hvilken F., S., M. og R. betegner henholdsvis Fællestimerne, de for den sproglig-historiske, for den matematisk-naturvidenskabelige Retning og for Realdisciplene særlige Timer, * de Timer, i hvilke to Afdelinger i samme Klasse have været forenede.

Fagene.	I.		II.		III.		IV.		V.	VI.	Sum- ma.
	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.	S. F. R.			
Dansk . . .	3		2		2	1* 1*	2	1	4	4	19
Tydsck . . .	2	1	2	1	2	1	2	1	"	(2)	14
Fransk . . .	3		3		2		2		3	3	16
Engelsk . . .		3		4		3		3	2	(2)	17
Latin	6		8		7*	7*	8		9	8	46
Græsk	"	"	"	"	5		5		6	6	22
Religion . .	2		2		2		"		"	"	6
Historie . .	2		2		3		2	1	3	4	17
Geografi . .	2		2		1		2		"	"	7
Mathem. og Regning . .	6		6		4	2	5	2	"	"	25
Geom. Tegn.	"		2		2*	2*	2		"	"	6
Naturhist. .	2		2		2		2		"	"	8
Naturlære .	"		"		2*	2*	2	3	3	3	10
Skrivning .	2		1	1		1	1		"	"	6
Tegning . .		2	"		"		"		"	"	2
Sang	2		2		2		2		2	2	12
Gymnastik .	4		4		4		4		4	4	24
I Alt	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	

1. Undervisningens Fordeling mellem Lærerne har været følgende:

1. Rektor: Latin og Græsk i VI Kl., Tydsck i VI Kl. 16 Tim.
2. Overlærer Ekerøth: Mathematik i IV Kl., Naturhistorie i IV, III og I Kl., Naturlære i VI, V og IV Realkl. og III Realkl., Geometrisk Tegning i IV Realkl. 25 —
3. Overlærer Thornam: Latin i IV og III Kl., Græsk i V Kl., Engelsk i VI, V, IV Realkl. og III Realkl. 31 —

4. Overlærer Iversen: Dansk og Oldnordisk i VI og V Kl., Dansk i IV Kl., Latin i V Kl., Græsk i IV Kl.....	25	Tim.
5. Adjunkt Schmidt: Matematik og Regning i III—I Kl., geometrisk Tegning i III Realkl. og II Realkl.....	22	—
6. Adjunkt Jørgensen: Historie i VI—I Kl., Geografi i IV—I Kl., Naturhistorie i II Kl.....	26	—
7. Adjunkt Bruun: Dansk i III og II Kl., Tydsk i IV—I Kl., Religion i III—I Kl.	23	—
8. Adjunkt Müller: Dansk i I Kl., Latin i II og I Kl., Græsk i III Kl., Skrivning i IV Realkl. samt i II og I Kl.....	28	—
9. Adjunkt Lüth: Fransk i VI—I Kl., Engelsk i II Realkl. og I Realkl.....	23	—
10. Timelærer Nielsen: Tegning i I Realkl.	2	—
11. Timelærer Faaborg: Sang i hele Skolen	6	—
12. Gymnastiklærer Svendsen: Gymnastik i hele Skolen.....	13	—

2. Følgende Pensa ere i det forløbne Skoleaar gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I Kl. (Müller). Matzens Læsehog, 2den Del S. 71—140, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Chr. Winthers „Digte for Børn til Skolebrug“, 1ste Samling, ere 14 Digte lærte udenad. Bojesens Sprog-lære er læst og repeteret. En Stil er skreven hver Uge (i Alt 38) af fortællende og beskrivende Indhold, afvekslende med Diktat, Oversættelse fra Tydsk og Gjen-

givelse af en Fortælling. — II Kl. (Bruun). Holsts prosaiske Læsebog er benyttet til Oplæsning og til Øvelse i Analyse og Interpunktion. Bojesens Sproglære er repeteret. De nordiske Myther ere lærte efter Arentzens og Thorsteinsons Mythologi. 8 Digte ere lærte udenad. Der er skrevet 30 Stile. — III Kl. (Bruun). Holsts prosaiske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Indøvelse af Interpunktionslæren. Af Holsts poetiske Læsebog ere Digtene af Øhenschlæger, Blicher og Grundtvig forklarede og oplæste, sædvanlig to Gange. Bojesens Sproglære er gennemgaaet. De nordiske Myther ere lærte efter Arentzens og Thorsteinsons Mythologi. — Realdisciplene have desuden i een Time om Ugen benyttet Holsts prosaiske Læsebog til Oplæsning og Øvelse i Analyse. — IV stud. Kl. (Iversen). Den danske Literaturs Historie i den nyeste Tid er gennemgaaet efter Lærerens Manuskript; til Repetition af de øvrige Perioder er benyttet Thortsens Haandbog, for den ældste Tids Vedkommende tillige Flors Haandbog. Forskjellige Forfattere ere oplæste. 20 skriftlige Udarbejdelser. Flere mundtlige Foredrag ere holdte. — IV Realkl. (Iversen). Som IV stud. Kl., men desuden er i en særskilt ugentlig Time læst Dorphs græskromerske Mythologi, og større Partier af Homers Iliade i Wilsters Oversættelse ere gennemgaaede. — V Kl. (Iversen). Tidsrummet 1750—1800 i den danske Literaturs Historie er gennemgaaet efter Lærerens Manuskript; de herhen hørende Forfattere ere oplæste i Udvalg, hvortil især er benyttet Rahbeks Læsebog og Molbechs Anthologi. Hver anden Uge er i Reglen

holdt et Foredrag. 18 skriftlige Udarbejdelser. Af og til er der læst Svensk efter Hammerichs Læsebog. Af Wimmers oldnordiske Læsebog er læst S. 1—44; Sammes oldnordiske Grammatik er benyttet. — VI Kl. (Iversen). Thortsens Literaturhistorie er bleven repeteret; den nyeste Literatur er gennemgaaet efter Lærerens Manuskript. Flors Haandbog er benyttet for den ældste Tids Vedkommende. Af og til er der læst Svensk efter Hammerichs Læsebog. Wimmers oldnordiske Læsebog og Sammes oldnordiske Grammatik ere lærte, samt Iversens Formlære. Der er givet en kort Udsigt over den oldnordiske Literaturs Historie. 17 skriftlige Udarbejdelser.

Tydk.

I Kl. (Bruun). Kapers og Simonsens tyske Læsebog, S. 1—52, S. 66—76 og S. 104—116 samt enkelte af Digtene i samme Bog (i Alt 8). Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren, med Undtagelse af Kjønsreglerne. — Realdisciplene have desuden i en ugentlig Time læst fra Dansk til Tydk af Gloserne i Bresemanns Parleur, S. 1—20 og 37—43. Der er skrevet 34 Stile, som oftest Diktat af et i Forvejen gennemgaaet Stykke, enkelte Gange Deklinationsexempler. — II Kl. (Bruun). Kapers og Simonsens tyske Læsebog, S. 52—66 og S. 116—192, samt enkelte af samme Bogs Digte (i Alt 14). Af Bruuns Grammatik er Formlæren læst. Realdisciplene have desuden i en ugentlig Time som mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydk læst og repeteret Bresemanns Parleur S. 98—104; S. 106—115; S. 140—145 og S. 149—159, hvor-

hos de have skrevet 31 Stile efter Holbechs og Petersens Materialier. — III Kl. (Bruun). Kapers og Simonsens tydske Læsebog S. 76—104; S. 226—260; S. 272—291; S. 297—312 samt 25 Digte af samme Læsebog. Derhos ere Disciplene een Gang om Maaneden blevne examinerede i Stykker af lettere tydske Forfattere, som de have læst paa egen Haand. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og de tre sidste Kapitler af Syntaxen. — Realdisciplene have desuden i en ugentlig Time som Oversættelse fra Dansk til Tydsk læst af Bresemanns Parleur S. 117—145 og S. 149—153. Der er skrevet 39 Stile. — IV Kl. (Bruun). Kapers og Simonsens tydske Læsebog S. 192—210, S. 260—272, S. 291—334 og alle de af samme Læsebogs Digte, som ikke vare læste i de foregaaende Klasser, samt Schillers „Wilhelm Tell“. I en Time om Maaneden ere Disciplene examinerede i hvad de paa egen Haand have læst af tydske Forfattere. Af Bruuns Grammatik er læst Formlæren og de tre sidste Kapitler af Syntaxen samt Orddannelseslæren. De studerende Disciple have læst en kort Udsigt over den tydske Poesi. — Realdisciplene have, foruden det ovenanførte i Fællesklassen gennemgaaede Pensum, læst som Oversættelse fra Dansk til Tydsk i Bresemanns Parleur S. 153—161 og repe- teret det af samme Bog i tidligere Aar Læste, S. 76—153. De have derhos læst det Vigtigste af Syntaxens Kasus- lære samt nogle lexikalske Bemærkninger om Præposi- tioner, Adverbier og Konjunktioner. Der er skrevet 34 Stile. — VI Kl. (Rektor). Udvalgte Stykker af Hjorts prosaiske Læsebog (omtr. 150 Sider); Schiller: „der Verbrecher aus verlornen Ehre“; udvalgte Afsnit

af K. O. Müllers „Geschichte der griechischen Literatur“ („das elegische Gedicht und das Epigram“ og „Athen“); Schillers „Wallensteins Lager“ og „die Piccolomini“; Udvalget af lyriske Digte i Fibigers „deutsche Anthologie“. Grammatiken er mundtlig indøvet. Af Klassens 6 Disciple have de 2 deltaget i den tyske Undervisning, medens de 4 have læst Engelsk.

Fransk.

I Kl. (Lüth). Sicks Læsebog, 1ste Afdeling S. 44—86. Det Vigtigste af Formlæren efter Garrigues Grammatik. Skriftlige grammatikalske Øvelser. — II. Kl. (Lüth). Sicks Læsebog, 2den Afdeling S. 1—12; 19—39; 163—173; 184—192; 197—204; 217—230. Formlæren er læst i større Omfang efter Garrigues Grammatik. Efter Sicks Stiløvelser, 1ste Afdeling, er skrevet 28 Stile. — III Kl. (Lüth). Sicks Læsebog, 2den Afdeling S. 102—115; 123—144; 146—163. Formlæren er repeteret efter Garrigues Grammatik. 18 Stile ere skrevne efter Sicks Stiløvelser, 1ste Afdeling. — IV Kl. (Lüth). Sicks Læsebog, 3die Afdeling, S. 1—24; 44—53; 64—80; 137—153; 286—291. Sicks Læsebog, 2den Afdeling S. 80—86; 123—144; 146—148. I Stedet for Stykkerne i 2den Afdeling opgive Krog-Meyer og Beckett i 3die Afdeling S. 209—229 og 230—242. Af Garrigues Grammatik er Formlæren repeteret. Under Læsningen er der stadig bleven gjort opmærksom paa Syntaxens vigtigste Regler. 15 Stile ere skrevne efter Sicks Stiløvelser, 1ste Afdeling. Maanedslæsning i Larsens Extemporallæsning. — V Kl. (Lüth). Mérimés Colomba S. 75—151;

271—278; 286—309; 312—330; 436—450. Efter Garrigues Grammatik er det Vigtigste læst af Syntaxen. Der er foretaget talrige grammatiske Øvelser, til hvilke Læreren har benyttet Brobergs „Franske Stiløvelser“ og andre Bøger. Efter Sicks Stiløvelser, 2den Afdeling, er der skrevet 24 Stile, deriblandt nogle Extemporalstile. — VI Kl. (Lüth). Alfred de Vigny: Cinq-Mars. Samme Bog og Mérimés Colomba er benyttet til Maanedslæsning. Hele Pios Grammatik er repeteret. Talrige mundtlige grammatikalske Øvelser ere anstillede. Efter Sicks Stiløvelser, 2den Afdeling, er der skrevet 40 Stile, deriblandt nogle Extemporalstile.

Engelsk.

I Realkl. (Lüth). Repps *English stories* S. 35—64. Det Vigtigste af Formlæren efter Løkkes Grammatik. Af Listovs Elementarbog ere Stykkerne 1—22 gennemgaaede dels mundtlig, dels i skriftlige Stile. — II Realkl. (Lüth). Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—21, 33—85 og 118—155. Lassens Opgaver til engelsk Stil ere benyttede til mundtlig og skriftlig Oversættelse. Der er skrevet 32 Stile. Af Eibes „100 Timer i Engelsk“ er gennemgaaet 1ste—35te Time. Af Løkkes Grammatik er Formlæren læst. — III Realkl. (Thornam). Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—85. Sammes Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 2det Hefte S. 1—79. Af Løkkes engelske Grammatik er Formlæren læst. 40 Stile. — IV Realkl. (Thornam). Af Løkkes „Engelske Forfattere i Udvalg“ S. 135—146; 154—170; 246—258; 325—340; 348—362; 365—386;

397—420. Løkkes engelske Grammatik. 30 Stile. — V Kl. (Thornam). Marryat: *The children in the new forest* S. 65—139. Listov: Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte S. 1—56. Af Løkkes engelske Grammatik er Formlæren læst. — VI Kl. (Thornam). Løkkes „Engelske Forfattere i Udvalg“ S. 89—99; 154—170; 246—258; 325—340; 348—362; 397—420. Løkkes engelske Grammatik.

Latin.

I stud. Kl. (Müller). Kerrns og Krebs's latinske Læsebog for Begyndere S. 1—38 (S. 29—38 udtogsvis). Af Madvigs Sproglære det Vigtigste af Formlæren og flere Regler af Ordføjningslæren. 56 Stile. — II stud. Kl. (Müller). Kerrns og Krebs's latinske Læsebog for Begyndere, 4de og 5te Afsnit. Af Cornelius Nepos: Miltiades, Themistokles, Aristides, Pausanias, Cimon og Lysander; af Cæsar *de bello Gallico* 2den Bog. Af Madvigs Sproglære er læst Formlæren og de vigtigste Regler af Ordføjningslæren. 56 Stile og 6 Versioner. — III stud. Kl. (Thornam). Sallusts Catilina. Ciceros 1ste Tale mod Catitina. Af Ovids Metamorphoser (efter Blochs Udvalg): Phaethon, Ino og Athamas, Ocyrhoe. Madvigs Sproglære. 76 Stile, 6 Versioner. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. — IV stud. Klasse (Thornam). Ciceros Taler mod Catilina; Livius 31te Bog; Virgils Æneide 2den Bog. Madvigs Sproglære. Thomsens Antikviteter og Tregders Mythologi ere benyttede til Henviisning. 80 Stile, 6 Versioner. Mundtlig Over-

sættelse fra Dansk til Latin efter Ingerslevs Materialier. — V Kl. (Iversen). Ciceros Taler mod Verres 4de Bog; Cato maior og Lælius; Livius 22de Bog; Virgils Æneide 2den Bog; Horatius Oder Iste Bog. Kursorisk er læst det Meste af Fibigers og Pios „Udvalgte Stykker af Cicero, Cæsar, Cornelius, Sallust og Livius“. Hver Uge er der skreven en Version (i Alt 41). — VI Kl. (Rektor). Ciceros Tale pro rege Deiotaro; Cato maior; de officiis 3die Bog; Livius 1ste Bog; Virgils Æneide 2den Bog; Horatius Oder 3die Bog; Brevene 1ste og 2den Bog. Kursorisk er læst af Flemmers „Udvalg af Sølvalderens Forfattere“, Stykkerne af Curtius, Velleius Paterculus og Suetonius, Livius 3die og 4de Bog. Der er skrevet 20 Versioner. Af Antikviteter og Literaturhistorie er medtaget det, som Forfatterlæsningen har givet Anledning til, saaledes at Lejligheden er benyttet til at give korte mundtlige Oversigter over det politiske og det literære Livs Udvikling hos de to Oldtidsnationer. — Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne: Horatius Oder 2den og 3die Bog; Brevene 1ste og 2den Bog (med Ars poetica); Virgils Æneide 2den Bog; Ovids Metamorphoser (efter Blochs Udvalg): Jason og Medea, Dædalus, Meleager, Philemon og Baucis, Orpheus (867 Vers); Livius 1ste og 2den Bog; Ciceros Taler pro Milone og pro rege Deiotaro; Cato maior og Lælius; de officiis 3die Bog, samt som kursorisk læst Livius 3die og 4de Bog.

Græsk.

III stud. Kl. (Müller). Bergs „Forskole til Læsning af Græsk“ er fuldstændig gennemgaaet. Des-

uden er der læst det 1ste Kapitel af Xenophons Anabasis 1ste Bog. Det Vigtigste af Tregders Formlære. — IV stud. Klasse (Iversen). Xenophons Anabasis 4de Bog. Homers Odyssee 1ste Bog. Tregders Formlære og Mythologi. — V Kl. (Thornam). Herodots 7de Bog c. 1—196. Xenophons Memorabilia 2den Bog. Homers Iliade 2den, 3die og 4de Bog. Tregders Mythologi og Christensens Antikviteter ere benyttede til Henviſning. Tregders græske Formlære. — VI Kl. (Rektor). Homers Odyssee 1ste, 9de, 10de og 12te Bog; Herodots 1ste Bog c. 6—71; Platons Apologia Socratis; Demosthenes's olyntiske Taler 1—3. Af det tidligere Læste er repeteret: Herodots 6te Bog, Xenophons Memorabilia Socratis 2den Bog. Antikviteter og Literaturhistorie som ved Latin. Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne: Homers Odyssee 1ste, 2den, 3die, 9de, 10de og 12te Bog; Iliaden 1ste Bog (ialt c. 3600 Vers); Herodots 1ste Bog c. 6—71; 6te Bog; Xenophons Memorabilia Socratis 2den Bog; Platons Apologia Socratis, Demosthenes's olyntiske Taler 1—3.

Religion.

I Kl. (Bruun). Af Balslevs Forklaring er læst fra § 45—76. Efter Assens Bibelhistorie er læst det jødiske Folks Historie fra Moses til Alexander den Stores Tid. 9 Psalmer ere forklarede og lærte udenad. — II Kl. (Bruun). Af Balslevs Forklaring er læst fra § 45—81. Efter Assens Bibelhistorie er læst Jesu Kristi Historie og det jødiske Folks Historie fra Alexander den Stores Tid til Jerusalems Ødelæggelse. 9 Psalmer ere lærte. — III Kl. (Bruun). Af Balslevs For-

klaring er læst § 82—94, § 106—115 og § 1—44. Efter Assens Bibelhistorie er læst Apostlenes Historie, Udsigten over det gamle og ny Testaments Bøger, samt repeteret Jesu Kristi Historie.

Historie.

I Kl. (Jørgensen). Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog til Brug for Realskoler. — II Kl. (Jørgensen). Middelalderens Historie efter samme Lærebog. — III Kl. (Jørgensen). Den nyere Tids Historie efter samme Lærebog og Repetition af Oldtidens og Middelalderens Historie. — IV Kl. (Jørgensen). Den nyeste Tids Historie (fra den franske Revolution 1789) efter samme Lærebog og Repetition af den nyere Historie. Realdisciplene have desuden i en særskilt Time repeteret Oldtidens og Middelalderens Historie. — V Kl. (Jørgensen). Oldtidens, Middelalderens og Nordens Historie efter Blochs og Thriges Lærebog for de lærde Skoler. — VI Kl. (Jørgensen). Hele Historien efter samme Lærebog.

Geografi.

I Kl. (Jørgensen). Fordelingen af Havet og Landet; Danmark og Slesvig, Nord- og Øst-Europa efter Erslevs Lærebog Nr. 2. — II Kl. (Jørgensen). Mellem-Europa, de britiske Øer og Syd-Europa efter samme Lærebog. — III Kl. (Jørgensen). De fremmede Verdensdele efter samme Lærebog. — IV Kl. (Jørgensen). Repetition af hele Geografien efter samme Lærebog.

Regning og Matematik.

I Kl. (Schmidt). Bokkenheusers Regnebog for Mellem-Klasserne. Jevnlige Øvelser i Hovedregning. Begyndelsesgrundene i geometrisk Tegning. — II Kl. (Schmidt). Smiths Matematik S. 1—37 og S. 94—158. Saavel denne som den følgende Klasses Realdiscipline have havt særskilt Undervisning i geometrisk Tegning, hvorved I. Petersens Bøger ere blevne benyttede. — III Kl. (Schmidt). Bergs Arithmetik Nr. 57—66; Nr. 99—108; Nr. 132—135; Nr. 138—139; Nr. 141—146; Nr. 149—153; Nr. 160—168; Nr. 179—185; Nr. 234—231. Müllers Geometri 2det Kursus. — Realdisciplene have havt særskilt Undervisning i Regning, hvorved Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser er bleven benyttet. — IV Kl. (Ekeroth). Efter Bergs Arithmetik: Ligninger, Rækker, Logarithmer, Rentesregning; praktiske Øvelser have været anstillede; en Del af det tidligere Læste er bleven repeteret. Müllers Geometri 3die Kursus med nogle Forbigaaelser. — Realdisciplene have i særskilte Timer havt geometrisk Tegning og Konstruktionsøvelser, samt foretaget en fyldigere Repetition af det tidligere Læste.

Naturlære.

III Realkl. (Ekeroth). Holtens „Læren om Naturens almindelige Love“ fra Begyndelsen til 127 og fra 237 til 263. — IV Realkl. (Ekeroth). Det anordnede Pensum efter samme Lærebog; desuden Johnstrup: „de kemiske Grundstoffer“. — V Kl. (Ekeroth). Holten: „Læren om Naturens almindelige Love“ fra Begyndelsen til 127 og fra 237 til Enden.

VI Kl. (Ekeroth). Astronomien efter Mundts „Grundtræk af Astronomien“; Naturlæren, med Undtagelse af Lyslæren, er læst og repeteret efter Holtens Lærebog.

Naturhistorie.

I. Kl. (Ekeroth). Krybdyrene og Fiskene efter Lützens Naturhistorie Nr. 2. Fuglene repeterede. — II Kl. (Jørgensen). Botaniken efter Strøms „Planterigets Naturhistorie“. — III Kl. (Ekeroth). Lützens Lærebog Nr. 2 fra Leddyrene til Enden. — IV Kl. (Ekeroth). Repetition af Zoologien og Botaniken.

Skrivning.

(Müller). I de to nederste Klasser samt i 3die og 4de Realklasse ere Disciplene øvede i Skjenskrift efter Kiilsgaards danske og engelske Forskrifter. I 4de Realklasse er der desuden givet de Disciple, som have Anlæg og Lyst dertil, Anvisning til at skrive Fraktur, og i 2den stud. Klasse er en Del Timer anvendt til Øvelse i græsk Skrift. Ved den maanedlige Censur gives der enhver af Skolens Disciple en særlig Karakter for Orden med skriftlige Arbejder.

Tegning.

I. Realkl. (Nielsen). 2det, 3die og 4de Hefte af Heinr. Janickes „Vejledning i Frihaandstegning“. De flinkere Disciple have optrukket Linierne med Tusch ved Hjælp af Pen og Ridsefjeder.

Sang.

(Faaborg). Ved Skoleaarets Begyndelse deltog 46 Disciple i Sangundervisningen (26 Sopraner, 7

Altister og 13 Bassister). Hos 8 Disciple var Stemmen i Overgang, 12 viste aldeles ingen musikalske Anlæg. I de lavere Klasser ere nogle Timer anvendte til at gennemgaa den almindelige Musiklære. Alle Klasserne have indøvet 24 Sange efter Berggreens Sange til Skolebrug, 1ste og 11te Hefte, og endvidere 10 noget vanskeligere firstemmige Sange for blandede Stemmer af forskjellige Komponister. En Time om Ugen er anvendt til Sammensang for samtlige Klasser.

Gymnastik og Svømning.

(Svendsen). Disciplene have været inddelte i Hold, og alle Klasserne have haft 4 Timers ugentlig Undervisning. Foruden de Øvelser, der ere foreskrevne i „Lærebog i Gymnastik for Borger- og Almueskoler“ ere Disciplene tillige underviste i Voltigering, og Disciplene i de tre øverste Klasser endvidere i Hugning, Fleuretægning og Bajonetægning.

Skydning.

(Svendsen). Øvelserne heri ere foretagne med Disciplene i 6te og 5te Klasse 10 Gange i Aarets Løb, saaledes at hver Discipel har gjort 5 Skud hver Gang. Resultatet vil sees af nedenstaaende Liste:

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points	
		Skud.	Points.	Træffere.	Totalsum.	Middeltal.
9	100	180	115	154	469	2,61
9	150	110	122	81	203	2,75
9	170	160	153	101	254	1,59
Summa		450	390	336	926	2,06

Der er saaledes gjort i Alt 450 Skud med Minieriffel, deraf 437 i frit og 13 i støttet Anlæg. De øvrige 25 Skud pr. Discipel ere ikke gjorde paa Grund af at den hidtil benyttede Skydebane i Karoline-Amalielunden er bleven Skolen opsagt. Der er imidlertid gjort forberedende Skridt til Erhvervelse af en ny Skydebane.

Gymnastikprøve afholdtes den 23de Maj d. A. for Gymnastikinspektøren, Kammerherre Oberst Wegener.

V. Videnskabelige Samlinger.

1. Skolebibliotheket.

Siden Afslutningen af den i forrige Aars Program meddelte Fortegnelse er Skolens Bogsamling bleven forøget med følgende Skrifter, af hvilke de med † betegnede ere sendte fra Ministeriet.

† Aarbog for Københavns Universitet, den polytekniske Lærestalt og Kommunitet. 1871—73. Udg. af C. Goos. Kbh. 1875. (2 Exempl.)

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udg. af det kgl. nordiske Oldskriftsselskab. 1875. 1.—4. H. Khv.

Aarhundrede, det nittende. Maanedsskrift for Literatur og Kritik. Udg. af G. Brandes og E. Brandes. 1875 Juni—December. 1876 Januar—Juni. Kbh.

† Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. 2. B. 5. H. (Slutn.) Kbh. 1875.

† Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearkiv. 5. B. 5. H. (Slutn.) Kbh. 1875. 4.

Abrahams, N. C. L., Meddelelser af mit Liv. 1. H. Kbh. 1876.

All the year round. A weekly journal conducted by Charles Dickens. 1875 May—Decbr. 1876 Jan.—May. London.

Arendts, Wandkarte von Spanien und Portugal. Miltenberg 1875.

Arentzen, Kr., Baggesen og Oehlenschläger. V. (1815—1816.) Kbh. 1875.

Atlas over Danmark, udarb. af E. Klingsey, revideret af J. P. Trap. 4. H. Kbh. 1875.

Barfod, F., Sex Forelæsninger over Nordens Oldtid. Kbh. 1876.

- Bartsch, K. v., *Chrestomathie de l'ancien Français* (VIII—XV siècles). Accompagnée d'une grammaire et d'une glosaire. 3. édit. Lpz. 1875.
- Bauer, R. W., *Femcifrede Logarithmer til hele Tal fra 1—15,500 og Anti-Logarithmer*. Kbh. 1876.
- Becker, J. G. Burman, *Efterretninger om Familien Baden*. Kbh. 1875. (Gave fra Forfatteren.)
- *Geschlechts-Register der Familie Becker und dahin gehörige Nachrichten*. Kbh. 1873. (Gave fra Forfatteren.)
- Becker, P. W., *Historiske Afhandlinger*. 2 D. Kbh. 1875.
- Berg, C., *Om Skolen og Skolerne*. Kbh. 1875.
- Bergsøe, V., *Rom under Pius IX*. 15.—22. H. Kbh. 1875—76.
- Beulé, M., *Titus und seine Dynastie*. Deutsch bearb. von E. Doehler. Halle 1875.
- Bille, C. St. A., *Tyve Aars Journalistik*. 14.—18. H. Kbhvn. 1875—76.
- Biographie, Allgemeine deutsche*. Hrsg. von R. v. Liliencron und F. X. Wegele. 6.—15. Lieferung. Lpz. 1875—76.
- Both, L., *Natur og Folkeliv i Danmark*. 6.—11. H. Kbhvn. 1875—76.
- Brand, C. v., *Grundriss der Differenzialrechnung*. I Theil. Berlin 1875.
- Brandes, G., *Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Literatur. Naturalismen i England. Byron og hans Gruppe*. Kbh. 1875.
- † Bruun, Chr. V., *Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1832*. 2. H. Rets- og Lægevidenskab. Kbhv. 1875.
- Byron, *Udvalgte dramatiske Digte og Fortællinger, ovevs. af Edv. Lembke*. 4.—5. H. Kbh. 1875.
- Cantù, Césare, *Verdenshistorie, frit bearb. ved E. Holm og Ph. Weilbach*. 36.—42. H. Kbh. 1875—76.
- Cholevius, L., *Dispositionen und Materialien zu deutschen Aufsätzen*. 2. Bd. 6. Aufl. Leipzig 1875.
- Clausen, H. N., *Det nye Testamentes Hermeneutik*. Kbh. 1840.
- Curtius, G., *Græsk Grammatik til Skolebrug*. 3. norske Udg., bearb. af Valentin Voss. Kristiania 1875.
- *Studien zur griechischen und lateinischen Grammatik*. 8. B. Lpz. 1875.
- Darwin, Charles, *Menneskets Oprindelse og Parringsvalget*. Ved J. P. Jacobsen. 7.—13. H. Kbh. 1875.
- Davillier, Ch., *Spanien i ældre og nyere Tid*. Paa Dansk udg. af C. Brun. 1.—5. H. Kbh. 1875—76.

- Doehler, E., Das Zeitalter des Perikles. 1—2. B. Lpz. 1874.
- Dorph, Chr., Græsk-romerske Guder og Heroer. Efter Seemanns Griechische Mythologie. Kbh. 1875.
- Elze, Karl, Lord Byron. Paa Dansk ved K. Kroman. Kbh. 1876.
- † Finsen, Jon, Iagttagelser angaaende Sygdomsforholdene i Island. Kbh. 1874. (Doktordisp.)
- Fistains, G., Hvorledes staaer det i Virkeligheden til med Underviisningen i de nyere Sprog, navnlig i vore Skoler? Kbh. 1875.
- Flammarion, C., Beboede Verdener. Ved P. Mariager. 3 Opl. Kbh. 1875.
- Fortlage, C., Psykologiske Foredrag. Paa Dansk ved A. Thorsøe. Kbh. 1876.
- Frisch, H., Kan den højere Privatskole eksistere? Kbh. 1875.
- Frost, L., Napoleon III. Erindringer fra Wilhelmshehe og Chislehurst. Kbh. 1875.
- Fryxell, A., Berättelser ur svenska historien. 43 D. Stockholm 1875.
- „Fædrelandet“ for 1875. (Gave fra Hr. Distriktslæge Meyer.)
- Galizin, N. S., Allgemeine Kriegsgeschichte aller Völker und Zeiten. Uebers. von Streccius und Eichwald. 1. Abtheil. 1.—3. B.; 3. Abtheil. 1.—3. B. Cassel 1874—75.
- Gilès, Chancey, Menneskets aandelige Natur her og hisset. Kbh. 1875.
- Glaser, L., Die kleine Thierwelt. 1. Theil. Mannheim 1875.
- Gugler, B., Leitfaden in der descriptiven Geometrie. 2. Aufl. Stuttgart 1875.
- Gædeken, Om Aarsagerne til de smitsomme Sygdomme (Fra Videnskabernes Verden Nr. 11). Kbh. 1875.
- Haas, Andr. Bang, Fortegnelse over de i Danmark levende Lepidoptera. Kbh. 1875. (Gave fra Forfatteren.)
- Hagenbach, K. R., Middelalderens Kirkehistorie (7.—15. Aarh.) Oversat af L. C. Hansen. 1—2. D. Kbh. 1863.
- Reformationens Historie i Tydskland og Schweiz. Oversat af L. C. Hansen. 1—2. D. Kbh. 1860.
- Den evangeliske Protestantisme. Oversat af L. C. Hansen. 1—2. D. Kbh. 1861.
- Lehrbuch der Dogmengeschichte. 3. Aufl. Lpz. 1853.
- Hansen, I. H. Hoffmeyer, den reformerede Realskoles Mission. Kbh. 1875.
- Hansen, J. A., Vor Forfatnings Historie fra 1848—66. 34.—35. H. Kbh. 1875—76.

- † Haslund, Alex, Rhinoscopien og dens Betydning for Diagnose og Behandling. Kbh. 1875—76. (Doctordisputats).
- Hegel, G. W. F., Forelæsninger over Historiens Philosophi. Oversat af S. Kattrup. Kbh. 1842.
- Hertzberg, G. F., Geschichte Griechenlands seit dem Aussterben des antiken Lebens bis zur Gegenwart. 1. Th. (Heeren, Geschichte der europäischen Staaten. 37 Lief. 1. Abtheil.) Gotha 1876.
- Holm, E., Danmark—Norges udenrigske Historie under den franske Revolution og Napoleons Krige fra 1791 til 1807. 1.—2. D. Kbh. 1875.
- Horn, Fr. Winkel, Den oldnordiske og islandske Literaturs Historie. Kbh. 1875.
- Hudson, El. Harriet, Den preussiske Dronning Louises Liv og Samtid. 2. H. Bergen 1875.
- Høyens, N. L., Skrifter, udg. af J. L. Ussing. 5. H. Kbh. 1875.
- Ihering, Rud. v., Kampen for Retten. Oversat af C. C. Græbe. Kbh. 1875.
- Italiens Kunstschatze. Mit erläuterndem Text von Ernst Eckstein. 11.—27. H. Lpz. 1875—76.
- Jahrbücher, Neue, für Philologie und Pädagogik. Hrsg. von A. Fleckeisen und H. Masius. 1875, 4.—12.; 1876, 1.—2. Lpz.
- Kierkegaard, S., Øieblikket. 2. Opl. Kbh. 1855.
- Kjærbølling, N., Skandinaviens Fugle med særligt Hensyn til Danmark og de nordlige Bilande. 2. Udg. ved J. Collin. Afbildninger 1.—9. H. Text 2.—4. H. Kbh. 1875—76.
- † Knudtzon, Fred. G., Masaccio og den florentinske Malerkunst paa hans Tid. Kbh. 1875. (Doktordisp.)
- Kornerup, J., Fjenneslevlille Kirke. Kbh. 1876.
- Kristensen, Evald Tang, Gamle jydsk Folkeviser 2.—4. H. Kbh. 1875—76.
- † Krohn, H., Om Felenervernes Forløb i Mangelags-Plade-epithelieerne. Kbh. 1875. (Doktordisp.)
- Lanfrey, P., Napoleon den Førstes Historie. Oversat af N. Bache. 17. H. Kbh. 1876.
- Lange, J., Michelangelo og Marmoret (Fra Videnskabernes Verden. Nr. 15). Kbh. 1876.
- Larpent, A. H. Villerme, Franske Stiløvelser til Brug for Mellem-Klasserne og de højere Klasser. 2. Udg. Kbh. 1875. (Gave fra Forlæggeren.)
- † Lassen, N., Villien som Forpligtelsesgrund. Kbh. 1874. (Doktordisp.)

- Laveleye, Emil de, Om Ejendomsretten og dens oprindelige Former. Kbh. 1876.
- Le tour du monde. Nouveau journal des voyages par E. Charton. 1875 1.—2. Semestre; 1876 1. Janvier—22. Avril. Paris.
- Leuchtenberger, G., Dispositionen über Themata zu deutschen Arbeiten für die oberen Klassen höherer Lehranstalten. Bromberg 1875.
- Leunis, J., und Fr. Senft, Synopsis der drei Naturreiche. 3. Th. 1. Ahth. Mineralogie. Hannover 1875.
- Livi, T., ab urbe condita libri. Erklært von W. Weissenborn. 1.—2. B.; 4.—10. B. Berlin 1866—75.
- Lorenz, L., Læren om Lyset. Kbh. 1876.
- Lorenzen, C. C., Historisk-topographiske Meddelelser om Gottorp Slot. Aalborg 1875.
- † Love og Anordninger m. v., udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning 1870—74. 6. H. (Slutn.) Kbh. 1875.
- † Love og Expeditioner vedk. Kirke- og Skolevæsen. Samlede og udg. af W. Skibsted. Ny Række 1872—74. 3. H. (Slutn.) Kbh. 1875.
- Lovsamlingen. Love og Anordninger for Aaret 1874. Ved O. Algreen-Ussing. 19. D. 2. Lev. og for Aaret 1875. 20. D. 1. Lev. Kbh.
- Lucians Timon eller Memneskehader i Overs. af P. Loft. 2. Opl. Kbh. 1820.
- Lund, Troels, Historiske Skizzer efter utrykte Kilder. Kbh. 1876.
- Loeffler, E., Haandbog i Geographien. 5.—8. H. Kbh. 1875—76.
- Machiavelli, Fyrsten, med en indledende Afhandling af Macaulay. Kbh. 1876.
- Madsen, H. V. O., Analytisk Plangeometri. Kbh. 1875. (Gave fra Forlæggeren.)
- Maspero, G., Histoire ancienne des peuples de l'Orient. Paris 1875.
- Matzen, M., Om Almueskolernes Organisation og Virksomhed i en Del større tyske Byer. Kbh. 1875.
- Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1875. Samlede af A. Leth og G. L. Wad.
- Mills, J. Stuart, Levned, fortalt af ham selv. Kbh. 1874.
- Om Friheden. Kbh. 1875.
- Mittheilungen, Geographische, von A. Petermann. 1875. 6.—12. 1876. 1—4. Ergänzungsheft 43.—45. Gotha.
- Monrad, D. G., Fra Bønnens Verden. Kbh. 1876.
- Politiske Brev, Nr. 5—7. Kbh. 1876.
- Mynster, C. L. N., Nogle Blade af J. P. Mynsters Liv og Tid. Kbh. 1875.

- Natur, Aus der. Neue Folge. 1875. Nr. 9—24. Lpz.
- Navier, Lehrbuch der Integral- und Differentialrechnung. Deutsch von Th. Wittstein. 1.—2. Th. 4. Aufl. Hannover 1875.
- Neander, A., Das Leben Jesu Christi. 6 Aufl. Gotha 1862.
- Der heilige Bernhard. 3. Aufl. Gotha 1865.
- † Nellesmann, J., Bidrag til Fortolkningen af Concurslovens fjerde Kapitel. I.—II. Universitetsprogram 1874—75. 4.
- Nielsen, O., Kjøbenhavn i Middelalderen. 1. H. Kbh. 1876.
- Nielsen, R., Folkelige Foredrag. Kbh. 1875.
- Om Phantasiens Magt. Sex Forelæsninger. Kbh. 1876.
- Nieuwenhuis, P. N., Om Muligheden og Nødvendigheden af Kjøbenhavns Forsvar. (Fra Videnskabernes Verden Nr. 16) Kbh. 1876.
- † Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder. 1874. Nr. 2—3. (Slutn.) Kbh.
- Overskou, Th., Den kgl. danske Skueplads's Historie fra 1849 til 1874. 9.—11. H. Kbh. 1875—76.
- Palleske, Emil, Schillers Levnet og Værker. Oversat af Anna W. Horn. Kbh. 1875.
- Paulsen, Tobias, Til Begreberne af den frie Gjærning og Virksomhederne i den. 1.—2. B. Kbh. 1876.
- Philologus, Zeitschrift für das klassische Alterthum. Hrsg. von Ernst v. Leutsch. 35. B. 1. H. Göttingen 1875.
- Plauti, T. Macci, Comoediae. Rec. J. L. Ussing. Vol. I. Hauniae 1875.
- Plon, Eugène, Thorvaldsen, sa vie et son oeuvre. 2. édit. Paris 1874.
- Preller, L., Griechische Mythologie. 1.—2. B. 3. Aufl. von E. Plew. Berlin 1872—75.
- Ranke, L. v., Sämmtliche Werke. 30.—32. B. Lpz. 1875.
- Reumont, A. v., Geschichte von Toscana. I. Th. (Heeren, Geschichte der europ. Staaten. 37. Lief. 2. Abth.) Gotha 1876.
- Revue des deux mondes. 1875 1, Juni—15. Decbr.; 1876 1. Jan.—15. Maj. Paris.
- Rosenørn, M. H., Grev Gert af Holsten og Niels Ebbesen af Nørreris. 3. H. Randers 1875.
- Rundschau, Deutsche. Hrsg. von J. Rodenberg. 1875 Juni—Decbr.; 1876 Jan.—Mai. Berlin.
- Rørdam, H., Kjøbenhavns Universitets Historie fra 1537 til 1621. 1. D. 1.—2. H.; 2. D., 1.—3. H.; 3. D., 4. H. Kbh.
- Aktstykker og Breve. Tillæg til Universitetets Historie fra 1537 til 1621. 1.—3. H. Kbh.

- Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 5 B. 3.—4. H. Aalborg 1875.
- Schandorph, S., Goldoni og Gozzi. Episode fra det 18de Aarhundredes italienske Literatur. Kbh. 1871. (Doktor-disputats.)
- Scherz, I. G., und Alex. Junghänel, Zweihundert ausgeführte Stilarbeiten für Oberklassen. 4. Aufl. Chemnitz 1875.
- Schiern, F., Nyere historiske Studier. 1. D. Kbh. 1875.
- Schmitz, Bernh., Französische Synonymik. Greifswalde 1868.
- Shultze, Martin, Handbuch der Ebraischen Mythologie. Nordhausen 1876.
- Statskalender, Kgl. dansk Hof- og, for Aaret 1876. Udg. af J. P. Trap. Redig. af H. C. Erichsen. Kbh.
- Steenstrup, J. J. S., Harald Haarderaades Tog til Limfjorden og Limfjordens Tilstand i 11. Aarh. (Fra Videnskabernes Verden Nr. 13—14). Kbh. 1875.
- Stenersen, L. B., En Rejse i Grækenland. Kbh. 1876.
- Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar. 1.—2. häftet. Stockh. 1875—76.
- † Tabelværk, statistisk. 3. Række 28.—29. H. Kbh. 1875, med Tillæg: Populationskort over Kongeriget Danmark 1870, 1855, 1846.
- Taine, H., Nouveaux essais de critique et d'histoire. 2. édit. Paris 1866.
- Les philosophes classiques du XIX. siècle. 3. édit. Paris 1868.
- Den engelske Literaturs Historie. Oversat af H. S. Vodskov. 9.—13. H. Kbh. 1875—76.
- Tidsskrift, Historisk. Red. af E. Holm. 4. Række. 5. B. Kbh. 1876.
- for Physik og Chemi. Udg. af A. Thomsen og J. Thomsen. 14. Aarg. 5.—12 H.; 15 Aarg. 1.—3. H. Kbh. 1875—76.
- for Mathematik. Udg. af H. G. Zeuthen. 3. Række. 5. Aarg. 2.—6. H.; 6. Aarg. 1. H. Kbh. 1875—76.
- for Philologi og Pædagogik. Ny Række. 2. B. 2. H. Kbh. 1876.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskabene. Udg. af C. Fogh, C. F. Lütken og Eug. Warming. 5. Række. 2. B. 3.—6. H. 3. B. 1. H. Kbh. 1875—76.
- Nationaløkonomisk. Udg. af N. C. Frederiksen, V. Falbe-Hansen og Will. Scharling. 1.—7. B. 4. H. Kbh. 1873—76.

- Tidsskrift, Norsk, for Literatur. 1. Aarg. Nr. 1. Kristiania 1876.
- Trap, J. P., Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2. Udg. 26.—31. H. Kbh. 1875.
- Treutlein, P., Geschichte unserer Zahlzeichen. Karlsruhe 1875.
- Tscherning, A. F., Af —'s efterladte Papirer. 1. B. Kbh. 1876.
- Ullmann, C., Reformatoren vor der Reformation. 1.—2. B. Gotha 1866.
- Gregorius von Nazianz. 2. Aufl. Gotha 1866.
- Ussing, J. L., Den yngre attiske Komædie og dens latinske Bearbejdere Plautus og Terents. (Fra Videnskabernes Verden Nr. 12). Kbh. 1875.
- Verdenshistorie, Illustreret, ved L. Daae og A. C. Drolsum. 1. H. Kristiania 1876.
- Vogel, C., Geographiske Landskabsbilleder. Ved K. E. Møhl. Kbh. 1857.
- † Volf, R., Om Integriteten af Profeten Zacharias's Bog. Kbh. 1875. (Licentiatdisputats.)
- Weigeldt, C. O., und H. F. Richter, Sammlung ausgeführter Stilarbeiten. 4. Aufl. Chemnitz 1875.
- † Wilkens, Cl., Erkjendelsens Problem. Et Forsøg paa positiv Criticisme. Kbh. 1875. (Doktor-disputats).

Desuden har Bibliotheket igjennem Ministeriet modtaget 24 Programmer fra danske lærde Skoler og Realskoler for 1875 og fra Reykjavik Skole for 1874, 14 Programmer fra norske Skoler (13 fra 1874, 1 fra 1873), 35 fra svenske Skoler for 1875, Anmeldelser af Forelæsninger og Øvelser ved Kjøbenhavns Universitet og den polytekniske Lærestalt i Foraars- og Efteraars-halvaaret 1875, Fortegnelse over de 149 Studerende, der i 1875 have tilendebragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Adgangsexamen ved Universitetet.

2. Discipelbibliotheket

har i dette Aar havt følgende Tilvæxt:

- Aftenlæsning, et Maanedsskrift. 9. og 10. Bd. Kbh. 1875 og 1876.
- Bauditz, W., I ledige Timer. 1875 1.—2. Kbh. 1875.
- Bergsøe, V., I Skumringen. Kbh. 1876.
- Folkekalender for Danmark 1875.

- Budde, L., Smaahistorier. 2den Samling. Kbh. 1875.
 Bøegh, E., Jonas Tværmose. Kbh. 1875.
 Dickens, C., Five Sketches. Leipzig 1870.
 — Four Tales. Leipzig 1871.
 Dniestel, I Løvspringstiden.
 Etlar, Carit, Viben Peter. Khv. 1875.
 Ewald, H. F., Knud Gyldenstjerne. Kbh. 1875.
 Hansen, P., Nær og Fjern, et Ugeskrift. Mai 1875—Mai 1876.
 Ingemann, Landsbybørnene. Kbh. 1876.
 Kieler, L., Skizzer. Kbh. 1875.
 Lange, Th., De lyse Nætter. Kbh. 1875.
 Marryat, W., Paschaen. Kbh. 1875.
 Mellin, G. H., Svenske historiske Noveller. Stockholm 1873.
 Meltzer, Smaabilleder af Folkelivet i Norge. Kristiania 1874.
 Nicolay, Min Hustru og jeg. Kbh. 1875.
 Rundt paa Jorden. 1875.
 Schjørring, Havets Datter. Kbh. 1875.
 Skoflikkeren Ahmed. En østerlandsk Fortælling. Kbh. 1875.
 Skrifter, udgivne til Folkeoplysningens Fremme:
 Sahlertz, J., Skildringer af Dyrenes Liv.
 Sverrig, Land og Folk.
 Vaupel, O., Frederiksstads Forsvar og Helgesens Lev-
 netsløb.
 — Slaget ved Isted.
 Smaastykker af Thyregod, H. Rosing, Rosenberg o. Fl.
 Verne, J., Kapitain Hatteras Eventyr. Kbh. 1875.
 — Mindre Fortællinger. Kbh. 1786.

Udtog af Discipelbibliothekets Regnskab.

	Indtægt.
Deltagernes Bidrag	99 Kr. 87 Ø.
	Udgift.
Underbalance fra forrige Aar	5 Kr. 16 Ø.
Indkjøbte Bøger og deres Indbinding	100 — 20 -
	105 Kr. 36 Ø.
Sammenholdes hermed Indtægten 99 — 87 -	
fremkommer som Merudgift	5 Kr. 49 Ø.

VI. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier og Legater have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation været saaledes fordelte:

- I. Fri Undervisning og højeste Stipendium = 100 Kr. (Alt at oplægge): 1. L. Momme. 2. H. C. N. Giørtz. 3. S. J. Ottosen. 4. F. C. Frederiksen.
- II. Fri Undervisning. 1. V. F. B. Eggertsen. 2. C. S. M. Dabelsten-Jensen. 3. F. H. Ankjær.
- III. Undervisning for nedsat Betaling og højeste Stipendium = 100 Kr. (72 Kr. at udbetale og 28 Kr. at oplægge): M. Andersen.
- IV. Undervisning for nedsat Betaling og mellemste Stipendium = 70 Kr. (60 Kr. at udbetale og 10 Kr. at oplægge): 1. R. P. Petersen. 2. J. M. Kjer.
- V. Undervisning for nedsat Betaling og laveste Stipendium = 40 Kr. (Alt at udbetale): J. J. Laurberg. 2. F. A. Bech.
- VI. Højeste Stipendium = 100 Kr. (Alt at udbetale): 1. N. K. Lind. 2. E. Kraunsøe.
- VII. Mellemste Stipendium = 70 Kr. (Alt at udbetale): 1. A. N. H. Buch. 2. C. A. Grumme.
- VIII. Undervisning for nedsat Betaling: 1. H. V. G. S. l. o. f. f. 2. C. F. Nielsen. 3. J. C. Preis.
- IX. Fri Undervisning som extraordinære Gratister: 1. S. L. C. Müller. 2. I. U. Iversen. 3. M. L. Iversen.

Det Davidsenske Legat, 2 Portioner paa 20 Kr. hver, tillagdes Disciplene H. C. N. Giørtz og S. J. Ottosen.

Af det Flensborgske Legat tilkjenndtes overensstemmende med Fundatsen, efter fuldendt Aarsprøve 1875, efternævnte 9 Disciple Flidsbelønninger (bestaaende i smukt indbundne Bøger): 1. J. Klingemann. 2. L. Momme. 3. S. J. Ottosen. 4. F. C. Frederiksen. 5. R. P. Petersen. 6. J. M. Kier. 7. K. S. Bøggild. 8. F. A. Bech. 9. C. S. M. Dabelsten-Jensen.

Understøttelse af Stipendieoverskuds-fonden er af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved Skrivelser af 22de Oktober og 25de November f. A. bevilget 4 af Skolens forhenværende Disciple, nemlig: Studenterne J. F. Schjøtt og J. H. C. Bast, hver 160 Kr., og Studenterne J. Schou og J. Lebech, hver 120 Kr.

VII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finantsaaret fra 1ste April 1875 til 31te Marts 1876.

A. Den egentlige Skolekasse.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Renter af Skolens Kapitalformue		188	„
2. Tiendeindtægter		4,213	98
3. Horsens Kirkers Bidrag		200	„
4. Skolekontingenter		7,352	70
5. Stipendieoverskuds-fondens Tilskud		3,000	„
6. Af Svanes Legat		2,100	„
7. Forskjellige ubestemte ekstraordinære Indtægter		14	„
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond		16,084	78
	Summa Indtægt	33,153	46

	Udgift.	Kr.	Ø.
1.	Lærernes Lønninger	26,554	85½
2.	Honorar for Inspektion	299	92
3.	Pedellens Løn 394 Kr. „ Ø. og Samme for Skoleopvartning 39 — 96 -	433	96
4.	Vederlag til Lærere for Tab af Andel i Skole- pengene	152	„
5.	Timeundervisning	1,767	72
6.	Tilskud til Bibliothek og videnskabelige Apparater	692	98
7.	Bygningernes aarlige Vedligeholdelse	441	15
8.	Lejeafgift af Badelokale	56	66
9.	Inventariets Vedligeholdelse	313	88
10.	Brændselsfornødenheder	719	96
11.	Belysningsfornødenheder	71	80
12.	Skatter og Afgifter	299	99
13.	Regnskabsforingen	600	„
14.	Forskjellige løbende Udgifter: Kr. Ø.		
	a. Rengjøring	297	16
	b. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning	358	33
	c. Programmer og Skolehøjtidelig- heder	202	25
	d. Andre Udgifter	18	74
		876	48
15.	Disciplenes Indøvelse i Skydevaabens Brug . . .	169	98
	Summa Udgift	33,451	33½
	Sammenholdes hermed Indtægten	33,153	46
	viser sig en Kapitalformindskelse for Finantsaaret af men, da den kontante Beholdning fra forrige Finants- aar beløb	297	87½
		5,369	53
	var der altsaa ved Aarets Slutning et Overskud i den egentlige Skolekasse af	5,071	65½
	hvoraf dog udestaaer som ydet Forskud til Overle- velsesrentepremier m. v. for Lærere 92 Kr. 2 Ø.		

B. Legaterne til Skolens Bibliothek.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1.	Renter	5	96
2.	Jordleje	193	33
	Lateris	199	29

	Transport	Kr.	Ø.
		199	29
3.	Teilmanns Legat	40	"
4.	Skolekassens Tilskud	692	98
	Summa Indtægt	932	27
	Udgift.	Kr.	Ø.
1.	Indkjøbte Bøger og disses Indbinding	921	71
2.	De fysiske Samlinger	10	56
	Summa Udgift, der er lig Indtægten	932	27

C. Flensborgs Legat.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1.	Renter	5	36
2.	Jordleje	197	"
	Summa Indtægt	202	36
	Udgift.	Kr.	Ø.
	Indkjøbte Bøger og disses Indbinding	173	13
	Summa Udgift	173	13
	Sammenholdes hermed Indtægten	202	36
	fremkommer som Overskud for Finantsaaret	29	23
	og, da Legatets kontante Beholdning fra forrige Fi-		
	nantsaar beløb	129	89
	udgjorde Kassebeholdningen den 31te Marts 1876	159	12

D. Stipendiefonden.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
	Renter af Fondens Kapitalformue	927	60
	Udgift.		
	Overført til Stipendie-Overskuds-fonden	927	60

E. Stipendieoverskuds-fonden.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1.	Renter af Fondens Kapitalformue	3,651	"
2.	Tiendeindtægter	1,374	60
3.	Indtægter af Legater	1090	"
4.	Afgiften af Hansted Hospital	670	"
5.	Overført fra Stipendiefonden	927	60
	Summa Indtægt	7,713	20

	Udgift.	Kr.	Ø.
1.	Afgivet til Skolekassen	3,000	„
2.	do. til 2 Enker i Horsens	80	„
3.	Udbetalte Stipendier for Finantsaaret 1875—76	737	„
4.	Do. Oplagspenge	570	„
5.	Understøttelser til 4 Studerende	560	„
6.	Davidsens Legat til 2 Disciple	40	„
7.	Skatter af Tiende	7	54
8.	Regnskabsførerens Procenter	154	25
	Summa Udgift	5,148	79
	Sammenholdes hermed Indtægten	7,713	20
	fremkommer som Overskud for Finantsaaret	2,564	41
Fondens	kontante Beholdning fra forrige Finantsaar		
beleb		1,223	72
	Af disse	3,788	13
er	Prioritetsobligations-Massen ved Udlaan	Kr.	Ø.
	i Aarets Løb forsterret med	3,600	„
og	Sparekasse - Tilgodehavendet ligeledes		
	forøget ved Oplæg af Renten for Aarets		
	2de Terminer med	60	23
		3,660	23
følgelig	var Kassebeholdningen den 31te Marts 1876	127	90

VIII. Skrivelser til og fra Ministeriet.

Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og de højere Realskoler har henledet Ministeriets Opmærksomhed paa den Uensartethed i Prøven af Privatister og Skolernes egne Disciple, som er fremkommen derved, at Privatister af den sproglig historiske Retning efter Ministeriets Udtalelse i Skrivelse af 22de August 1873 ere blevne fritagne for Prøve i latinsk Stil, og at Privatister af den matematisk-naturvidenskabelige Retning ikke underkastes Prøve i Kemie, og har senere paa dertil fra Ministeriet given Anledning udtalt sig derhen, at der saavel af Hensyn til Privatisters Ligestilling med Skolernes Disciple, som da de ommeldte Prøver vedrøre Dele af Fag, som afsluttes ved Udgangen af 4de Klasse, uden at de senere planmæssigen fortsættes i de to sidste Skoleaar, maa finde det rettest, at disse foretages i Forbindelse med 4de Klasses Hovedexamen.

Da Ministeriet ganske maa tiltræde Inspektionens ovennævnte Opfattelse af Forholdet, vil som Følge heraf fremtidig, dog først fra den Examen, som afholdes i Sommeren 1877 at regne, for Privatister blive at forholde som følger:

Privatister af den sproglig historiske Retning prøves i Tysk, Geografi, Naturhistorie, Arithmetik og Geometri samt latinsk Stil, og bestaa, naar de i de 5 første Fag opnaa et Gjennemsnitspointstal af 15 samt i latinsk Stil mindst Tg.

Privatister af den matematisk naturvidenskabelige Retning prøves i Tysk, Geografi, Naturhistorie, Latin, mundtlig og skriftlig, samt Kemie, og bestaa naar de i de 4 første Fag, i hvilke Karakteren for Latin regnes dobbelt, opnaa et Gjennemsnitspointstal af 15 og i Kemie mindst Tg.

Forinden den, som har bestaaet Realafgangsexamen af højere Grad, kan indstille sig til Afgangsexamen for Studerende, har han paa den sproglig historiske Side, forudsat at han i Tysk, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Arithmetik har opnaaet mindst 15 Points, at supplere denne Prøve med en Prøve i latinsk Stil og deri opnaa mindst Tg, og paa den matematisk-naturvidenskabelige Side, forudsat at han i Tysk, Geografi og Naturhistorie har opnaaet mindst 9 Points, at supplere denne Prøve med en Prøve i Latin, mundtlig og skriftlig, samt i Kemie, og deri opnaa mindst Værdien af 1 Godt og 1 Tg.

I Forbindelse hermed bemærker Ministeriet, at, medens Privatister blive at behandle ganske som Skolens egne Disciple, saasom hvad angaaer nødvendig Aldersdispensation, læste Pensa o. desl., er det derimod en Selvfølge, at de maa examineres i ved-

kommende Afslutningsfag i deres hele Omfang, uden at der kan blive Spørgsmaal om, hvad der gjælder for Skolernes egne Disciple i visse Fag, at indskrænke Prøven til, hvad der er læst i det sidste Skoleaar.

Kjøbenhavn, den 24de Oktober 1875.

Da det ved flere Løjligheder gennem jevnlige Udtalelser af Forældre og Værger havde vist sig, at der næredes et almindeligt Ønske om at Skolen foruden Realafgangsexamen af højere Grad ogsaa maatte have Ret til at afholde samme Examen af lavere Grad, og da det var utvivlsomt, at en Bemyndigelse til at afholde den sidstnævnte Examen baade var af ikke ringe Betydning for Skolens Frekvents og i væsentlig Grad vilde imødekomme beretigede Ønsker hos dem, der betro Skolen deres Børns Undervisning og Uddannelse, henvendte jeg mig under Sde Decbr. f. A. til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med følgende Skrivelse:

„Det bliver vistnok nu fra alle Sider erkjendt, at Nedlæggelsen af de to nederste Klasser ikke blot har berøvet den lærde Skole en stor Del af dens Frekvents, men ogsaa i høj Grad gjort det vanskeligt for Befolkningen at skaffe Børnene Adgang til en højere Dannelse; og selv de, der ere saa heldige at have en lærd Skole i deres By, drage nu paa Grund af denne Indskrænkning i Skolens Omraade ikke den fulde Nytte af Skolen, hvilket navnlig gjælder om dem, der uden at have til Hensigt at lade deres Børn gaa den studerende Vej dog ønske at give dem en højere Dannelse eller i det mindste Forudsætningerne for en saadan.

Det maa derfor være den lærde Skoles Opgave paa enhver Maade at komme Befolkningen i Møde og arbejde hen til at indrette Undervisningen saaledes, at den kan tilfredsstille Trangen til Dannelse paa dennes forskjellige Trin.

Mange Forældre, hvis Børn ere bestemte til ved Konfirmationsalderen at gaa over i praktiske Livsstillinger, men som dog ønske, at de skulle afslutte deres Skolegang med en Examen, ere nu henviste til at lade dem underkaste sig 4de Klassens Examen eller Realexamen af højere Grad. Da begge disse Examinere imidlertid ere forholdsvis vanskelige og navnlig kræve en større Modenhed, end der i Almindelighed findes ved Konfirmationsalderen, er der her i Byen en stor Trang tilstede til ved den lærde Skole at faa indrettet en Undervisning, der kunde afsluttes med en Examen, som omtrent falder ved den nævnte Aldersgrænse. Dette kunde ske, naar den lærde Skole fik Ret til at afholde Realafgangsexamen af lavere Grad, da Fordringerne ved denne Examen ikke udkræve større Modenhed, end der i Almindelighed findes hos jevnt begavede

Drenge i Konfirmationsalderen. Hertil maa endnu fejes den Bemærkning, at foruden den Hindring, som Nedlæggelsen af de to nederste Klasser medfører, afholdes mange Forældre fra at sætte deres Børn i den lærde Skole, fordi disse maa anvende saa megen Tid paa at lære et for dem saa vanskeligt Sprog, som Fransk er for mindre begavede Børn, medens derimod Engelsk, der efter deres Mening finder større Anvendelse i det praktiske Liv, og som er ulige lettere, ikke drives saa stærkt.

Disse her anførte Mangler og Ulemper kunde formentlig for en stor Del afhjælpes, hvis Skolen fik Ret til at afholde Real-examen af lavere Grad, og jeg tillader mig derfor at anmode det høje Ministerium om at en saadan Ret maa blive Skolen meddelt.“

Paa denne Skrivelse modtog jeg under 15de December s. A. følgende Svar fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

„Efter Hr. Rektorens derom i Skrivelse af 8de d. M. gjorte Indstilling bifalder Ministeriet herved, at der i Horsens lærde Skole afholdes Afgangsexamen for Realdisciple af lavere Grad.“

Aarsprøven og Afgangsprøverne 1876

afholdes i følgende Orden:

I. Skriftlige Prøver:

Torsdagen den 15de Juni.

8—12.	VI. Dansk Stil.	4—8.	VI. Lat. Version.
	(bunden Opg.)		IV S. Lat. Stil.
	IV S. } Dansk Stil.		IV R. Tydsk Stil.
	IV R. }		V. Lat. Version.
	V.		

Fredagen den 16de Juni.

8—12.	VI. Fransk Stil.	4—8.	VI. Dansk Stil.
	IV S. } Geometri.		(fri Opg.)
	IV R. }		IV S. } Arithmetik.
	V. Fransk Stil.		IV R. }
			V. Dansk Stil.

Fredagen den 30te Juni.

8—10½.	III S. Lat. Stil.	10½—1.	III S. Fransk Stil.
	III R. Eng. Stil.	3—5½.	III S. Matematik.
	II S. Lat. Stil.		III R. Tydsk Stil.
	II R. Matematik.		II S. Matematik.
10½—1.	I S. Lat. Stil.		II R. Tydsk Stil.
	I R. Tydsk Version.		I. Matematik.

Lørdagen den 1ste Juli.

8—10½.	III S. Lat. Version.	8—11.	I. } Dansk Stil.
	III R. Matematik.	3—6.	III. }
	II S. Lat. Version.		II. }
	II R. Eng. Stil.		

II. Mundtlige Prøver:

Fredagen den 30te Juni.

Syngestuen.

3—5. IV R. Naturhistorie.

Lørdagen den 1ste Juli.

Syngestuen.

9—10. V. Naturlære.

3—5. I. Geografi.

Mandagen den 3die Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

8. IV S. Matematik. 9—10. V. Historie.

1. VI. Naturlære. 10½—12. III S. Græsk.

5. VI. { Engelsk. 3—4½. II S. Latin.
Tydsk.

4de Læsestue.

9—10½. III R. Tydsk.

11—1. I. Fransk.

3—4½. II R. Naturhistorie.

Tirsdagen den 4de Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

8. IV S. Latin.

8. VI. {

12. IV R. Matematik. 3—4½. II S. } Fransk.

4. VI. Historie. 5—6½. II R. }

4de Læsestue.

9—11. III S. Geografi.

3—5. I. Religion.

5—7. III R. Matematik.

Onsdagen den 5te Juli.

Syngestuen.

5te Læsestue.

8. VI. Græsk.

9—11. IV S. Geografi.

3—5. I. Dansk.

12—1. V. Fransk.

5—6½. II R. Tydsk.

3—4½. IV R. Geografi.

5—6½. II S. Historie.

4de Læsestue.

9—12. III S. Matematik.

3—5½. III R og M. Naturlære.

Torsdagen den 6te Juli.

Syngestuen.		5te Læsestue.	
9—11.	IV S. Græsk.	9—10.	V. } Engelsk.
3—5.	III S. Historie.	11—12½.	IV R. }
5½—7.	III R. Geografi.	3—4.	I S. Latin.
4de Læsestue.			
9—10½.	II S. }	} Religion.	
11—12½.	II R. }		
3—4½.	I R.	Engelsk.	

Fredagen den 7de Juli.

Syngestuen.		5te Læsestue.	
9—11.	IV S. }	9—11.	III S. }
3—4½.	IV R. }	3—4½.	III R. }
		} Naturhist.	
4de Læsestue.			
9—10½.	II S. }	} Geografi.	
3—4½.	II R. }		
6—7.	Sangprøve.		

Lørdagen den 8de Juli.

Syngestuen.		5te Læsestue.	
9—10.	V. Latin.	9—11.	IV S. Naturhist.
11—1.	II S. Matematik.	11—1.	III S. Religion.
3—5.	III S. Latin.	3—4½.	IV R. Naturlære.
4de Læsestue.			
9—10½.	III R. }	} Engelsk.	
11—12½.	II R. }		
3—5.	I. Historie.		
5—6½.	III R. Fransk.		

Mandagen den 10de Juli.

Syngestuen.		5te Læsestue.	
9—10½.	II S. Tydsk.	9—11.	IV S. }
11—12.	V. Græsk.	3—4½.	IV R. }
3—5.	III S. Fransk.	5—6½.	III R. }
		} Historie.	
4de Læsestue.			
9—11.	II R. Matematik.		
3—5.	I. Tydsk.		

Onsdagen den 12te Juli.

	Syngestuen.		5te Læsestue.
9—10½.	II S. Naturhist.	9—11.	III S. Tydsk.
12—1.	V. Oldnordisk.	3—4½.	III R. Religion.
3—4½.	II R. Historie.	5—7.	I. Naturhistorie.

4de Læsestue.

9—11.	IV S.}	Fransk.
3—4½.	IV R.}	

Fredagen den 14de Juli.

Syngestuen.

8. VI. Latin.
12. VI. Oldnordisk.

Tirsdagen den 11te Juli, om Formiddagen Kl. 9, prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Fredagen den 14de Juli, om Eftermiddagen Kl. 4, bekendtgjøres Prøvernes Udfald, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Tirsdagen den 15de August, Formiddag Kl. 8, begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Translokationen indbydes herved Disciplenes Forældre og Foresatte samt Enhver, som interesserer sig for Skolens Virksomhed.

Horsens lærde Skole, den 8de Juni 1876.

O. Fibiger.